

European Heritage Days
A joint action of the Council of Europe and the European Commission /
Journées européennes du patrimoine
Une action commune du Conseil de l'Europe et de la Commission européenne

„EUROPEAN HERITAGE DAYS”

„ДАНИ ЕВРОПСКЕ БАШТИНЕ” 2014.

ЈЕЗИК И ПИСМЕНОСТ

ПРОГРАМ У БЕОГРАДУ

Септембар 2014.

„EUROPEAN HERITAGE DAYS“ – „ДАНИ ЕВРОПСКЕ БАШТИНЕ“

„Културна баштина је камен темељац Европе, а Дани европске баштине су драгоцену оруђе да се охрабре и унапреде поштовање, љубав и брига за наше заједничко културно наслеђе код највећег броја грађана и на најширем могућем простору европског континента.“

(Тери Дејвис, Генерални секретар СЕ и Јан Фигел, члан Европске Комисије 2007. у Београду)

Туристичко-културна манифестација „Дани европске баштине“ у Београду део је велике европске манифестације којом се сваког септембра представља наслеђе као заједничка баштина европских народа, разноликост култура, традиције, обичаја. Савет Европе је преузео основну идеју пројекта „Отворени дани културних споменика“ који су одржани у Француској 1984. године, са циљем да споменици културе буду доступни широј јавности, проширивши је на замисао о међусобном зближавању становника старог континента бољим разумевањем сопственог природног и културног наслеђа и разноликости наслеђа других народа. У 2010. години обележено је 25 година од Европске конференције у Гранади у Шпанији (1985. године) и прве идеје о потреби бољег упознавања шире јавности са културним наслеђем, под слоганом „Open doors – open minds“ – 25 година Дана европске баштине – „25 years – 50 states“.

Основни циљеви су да се грађанима Европе приближи културна баштина, да се упознају и разумеју упркос културним и језичким разликама, да се скрене пажња на потребу за константном заштитом културног наслеђа сарадњом јавног и приватног сектора и код појединаца и институција развија свест о неопходности и значају очувања и одрживог развоја. На тај начин се развија толеранција, даје допринос спознаји властитог идентитета, особености нација и културне разноликости, афирмацији колективне свести, упознавању и сарадњи са другим народима Европе и покушају оживљавања колективног осећања за заједничко наслеђе.

Манифестација се одржава у септембру сваке године у земљама Европе, под заједничким називом и симболима. У програм треба да буду укључене културне институције на националном и локалном нивоу. Лого „Дани европске баштине“ треба да буде коришћен на свим публикацијама које су везане за манифестацију. Програмом су обухваћени споменици и локалитети који су током године недоступни широј јавности или се припремају нови, атрактивнији начини презентације. Нагласак је на односу човека према наслеђу у његовом свакодневном окружењу, квалитету понуђених програма и њиховој медијској атрактивности, доступности што ширем кругу публике, посебно млађој публици, на прекограничној сарадњи, да програми буду бесплатни за посетиоце и др.

Свака земља, поштујући специфичност свог наслеђа, бира тему и организује програме на својој територији. Министарство културе, као координатор манифестације за читаву Србију, утврђује преовлађујући тематски оквир за сваку годину, централну прославу у Србији, као и препоруке које упућује свим градовима и општинама.

„Дани европске баштине“ у Београду се одржавају редовно од 2002. године. Београд је 2006. године био домаћин централне манифестације за Србију и семинара СЕ за земље југоисточне Европе, а 2007. године, у организацији са Саветом Европе, Европском комисијом и Министарством културе, домаћин Централне прославе за читаву Европу, у оквиру председавања Србије у Комитету министара СЕ.

Програм у Београду се већ традиционално одржава током десет дана у септембру и обухвата три целине: разноврсни програми у установама културе, образовања и туризма у складу са темом; програм назван „Отворена врата градских здања, историјских кућа и легата“ и других простора који током године нису доступни за јавност, и трећи део – отворена врата музеја и других установа културе, како би се показало богатство наслеђа у Београду. Програм обухвата реализацију изложби, вођење кроз поставке, предавања, презентације, промоције, филмске пројекције, музичке и музичко-сценске програме, разгледања амбијенталних целина са туристичким водичима, отварање градских здања, историјских кућа, легата, програме за децу, особе са инвалидитетом и др. Реализује се на читавој територији града, са циљем да се обогати туристичка понуда Београда.

Сваке године са другом темом, манифестација је у Београду постала својеврстан празник културе и туризма. За посетиоце се отварају градска здања, куће под заштитом, музеји и друге установе културе, организују се разгледања града и др. Народи и културе који су кроз богату и бурну историју давали печат овом граду, уједно су дали допринос његовој разноликости, богатству, културном идентитету и непоновљивом духу Београда. Поштујући препоруке Савета Европе, читавог септембра организују се програми којима се презентује наслеђе у Београду и организују туре разгледања као својеврсни мостови времена прошлог, садашњег и будућег.

Министарство културе и информисања, као координатор програма који ће се одвијати у градовима и општинама Србије, одлучило је да „Дани европске баштине“ 2014. године у Србији буду обележени темом **„Језик и писменост“**, настојећи да се скрене пажња стручне и шире јавности на значај писмености и језика, њиховог очувања, као и на потенцијал који носи ово богато и разноврсно наслеђе.

Београд, као главни културни и образовни центар, има велике могућности за реализацију разноврсног програма – изложбе, разгледања са водичима, предавања, презентације, радионице, дечји програми, пројекције филмског материјала, радио и тв емисије, програми у школама у Београду и др. Манифестација је прилика да се најразноврснијим програмима укаже на наше најзначајније наслеђе – Мирослављево јеванђеље и Архива Николе Тесле на листи УНЕСКО-а „Памћење света“; да се истакне лепота и значај старих средњовековних рукописа и књига; да се осврне на историјат језика, писма, писмености и образовања на овим просторима, на реформу језика и борбу за српски језик Вука Стефановића Караџића, најинтересантније и највредније књиге, да се подсети на најзначајније ствараоце, личности које су допринеле развоју језика и писма и очувању културе српског и других народа.

Како је манифестација, пре свега, усмерена на младе, посебно на ученике основних и средњих школа, „Дани европске баштине“ су изузетна прилика да се, у сарадњи са Секретаријатом за образовање, отворе школе у Београду, обезбеди активно учешће младих у најразноврснијим програмима, које ће школе саме или у сарадњи са библиотекама, Педагошким музејом и другим музејима, центрима за културу и другим установама културе, приредити у складу са темом „Језик и писменост“ (историјат писма и језика, Винчанска култура, Вук и Доситеј, Свети Сава, прибор за писање кроз историју, буквари, лепо писање, радионице калиграфије, најинвентивнији начини учења слова, најлепше речи нашег језика, најлепше дечје песме о језику, писму, словима, учењу, азбуци, школи; методе учења страних језика; Брајево писмо, записивање нота и сл.), али и да се ученици анимирају да посете изложбене поставке, радионице које организују установе културе и др. Директорима основних и средњих школа се упућују позиви да млади у што већем броју посете изложбене поставке, учествују у радионицама и др.

При концепирању програма имало се у виду да се богата језичка и културолошка разноликост Европе промовише и 26. септембра, када се обележава „Европски дан језика“.

Ове године се навршава 275 година од рођења Доситеја Обрадовића, али и 10 година од оснивања Задужбине која носи име овог нашег великог просветитеља и првог српског министра просвете, оснивача Велике школе и прве Београдске богословије.

Ове године обележава се 30 година од објављивања првог издања „Хазарског речника“ – романа у 100.000 речи Милорада Павића, преведеног на 36 језика у 103 засебна класична, дигитална и аудио издања и др.

Као и сваке године, сви организатори програма су позвани да воде рачуна о доступности програма за особе са инвалидитетом.

У складу са принципима манифестације да се отворе простори који нису доступни током године, традиционално ће за организоване посете бити отворена здања: Народне Скупштине Републике Србије, здања председника републике – Новог двора, Дворског комплекса, Владе Србије, Народне банке Србије, Старог двора и историјске куће – Дом Јеврема Грујића, Кућа породице Вељковић, Музеј – Кућа краља Петра Првог Карађорђевића, Легат Милорада Павића и др. У оквиру програма, посетиоци ће имати прилику да обиђу здање Ректората Универзитета у Београду и погледају Археолошку збирку Филозофског факултета са највреднијим налазима проф. Васића у истраживању Винчанске културе, али и „Београдску мумију“ у специјалној витрини, чију је набавку финансирао Секретаријат за привреду.

Као допринос промоцији наслеђа поводом одржавања манифестације, музеји, културни центри и друге установе културе отварају врата за бесплатне посете.

ЦЕНТРАЛНА ПРОСЛАВА „ДАНИ ЕВРОПСКЕ БАШТИНЕ“ ЗА СРБИЈУ

Субота, 4. октобар 2014. у Крагујевцу

Програм:

- Изложба „Језик и писменост“, аутора мр Душице Грбић и др Татјане Суботин Голубовић, представиће оригинале и фототипска издања старих и ретких књига и рукописа из фондова Библиотеке Матице српске, Народне библиотеке Србије и Народне библиотеке „Вук Караџић“ у Крагујевцу;
- Изложба Народне библиотеке Србије „520 година од прве штампане ћирилске књиге Октоих, Цетиње, 1494“ у Првој крагујевачкој гимназији;
- Изложба „Ћирилица, калиграфија и штампана писма“;
- Изложба радова студената и професора Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу;
- Изложба „Калиграфски исписи“ Дејана Петровића, калиграфски исписани текстови: мисли светских писаца о значају језика, писмености и читању – на изворном језику и у преводу и др;
- Епархијска библиотека – обилазак.

ПРОГРАМИ У БЕОГРАДУ

ЗАДУЖБИНА „ДОСИТЕЈ ОБРАДОВИЋ“

275 година од рођења Доситеја Обрадовића

Змај Јовина 4/2

Задужбина „Доситеј Обрадовић“ афирмише Доситејево име, дело и поруке, као и значај Доситејевог путовања кроз Европу. Ове године се навршава 275 година од рођења Доситеја Обрадовића, али и 10 година од оснивања Задужбине која носи име овог нашег великог просветитеља и првог српског министра просвете, оснивача Велике школе и прве Београдске богословије. Поштујући препоруке Савета Европе да се септембар посвети наслеђу и теми овогодишње манифестације „Дани европске баштине“, Задужбина је припремила програм који се одвија од 8. септембра (Светског дана писмености) до 26. септембра (Европског дана језика). Округли сто на тему „Живе традиције српског књижевног језика“ одржан је 8. септембра, а сусрет са младим славистима из Европе који уче српски језик као страни језик 10. септембра.

Програм:

Централна манифестација – 275 година од рођења Доситеја Обрадовића

17. септембра у 19.30 часова Свечани програм „Доситејеве поруке“, велика сцена Народног позоришта;

18. септембра – Књижевни салон „Код Доситеја“: „Несавршено мајсторско дело“, Марија Рита Лето, у Задужбини „Доситеј Обрадовић“; од 18. до 26. септембра изложба „Доситеј у срцу и делу“;

26. септембра у 12 часова – Отварање изложбе „10 година Задужбине Доситеј Обрадовић“ у просторијама Задужбине „Доситеј Обрадовић“;

Округли сто „Српски језик у култури и породици европских језика“ (заједно са Међународним славистичким центром, Филолошким факултетом и Вуковом задужбином) у просторијама Задужбине „Доситеј Обрадовић“, изложба: „Хале и Лајпциг прекретница на путу Доситеја Обрадовића“;

У парку на Студентском тргу налази се споменик Доситеју Обрадовићу, где је на постаменту уклесана његова порука поколењима „Идућ учи, у векове гледај!“;

У сарадњи Задужбине „Доситеј Обрадовић“ са Удружењем грађана „Althea“ припрема материјала о Доситеју Обрадовићу за следеће и слабовиде на Брајевом писму који ће бити промовисан у оквиру манифестације. (информације: 011/3282-240; 3282-254)

ВУКОВА ЗАДУЖБИНА

Краља Милана 2

Вукова задужбина – програм „Отворена врата“ има за циљ да се организације и појединци упознају са значајним спомеником културе и најважнијим активностима Вукове задужбине у 2014. години, када она обележава 150. годишњицу од смрти Вука Караџића.

18. септембра у 18 часова – представљање Вука Стефановића Караџића као великог путника, његовог рада на сакупљању песама и грађе за „*Малу простонародну славеносербску песнарицу*“ (ове године се обележава 200 година од када је Вук Стефановић Караџић објавио „*Малу простонародну славеносербску песнарицу*“ у Бечу);

19. септембра, од 14 до 16 часова – о језику и писмености данас за школску децу и њихове родитеље, наставнике и библиотекаре. Учествоју професори и сарадници Вукове задужбине;

20. септембра, од 12 до 14 часова – представљање Зборника „*Дани ћирилице*“ који се одржавају сваке године у Баваништу (теме: Вера, Нада, Љубав, Ћ као ћирилица, Срб, Милосрђе, Доброта, Колевка, Мостови, Брат, Будимо људи и Светиња); отварање изложбе литерарних, ликовних радова и лутки које су деца слала за Међународни конкурс на тему „Ћирилица у Баваништу“;

22, 23, 24, 25. и 26. септембра, од 14 до 16 часова – разговор са дечјим писцима на тему „Језик и писменост данас“. Учествоју писци који су објављени у „*Даници за младе*“, књизи коју издаје Вукова задужбина сваке године као годишњак;

27. септембра, од 12 до 14 часова – разговор о Вуку Стефановићу Караџићу и „*Сабраним делима*“. Учествоју уредници књига које издаје Вукова задужбина;

29. септембра, од 14 до 16 часова – разговор на тему „Задужбинарство и Вук Стефановић Караџић“. Учествоју уредници књига које издаје Вукова задужбина;

30. септембра, од 14 до 16 часова – разговор о пренумерантима Вуковим и задужбинарима. Учествоју уредници Вукове задужбине.

Свакога дана биће изложена репрезентативна издања Вукове задужбине и репринт Вукове *Данице* 1826–1829, 1834. и уметничке слике, део сталне поставке у Дому Вукове задужбине. Такође, у холу ће бити и пратећа изложба радова деце из наше земље и дијаспоре посвећена ћирици (изложба литерарних, ликовних радова и лутки које су деца слала за Међународни конкурс на тему „Ћирилица у Баваништу“)

Контакт: 2682-803, 2683-890

www.vukova-zaduzbina.rs

НАШЕ НАСЛЕЂЕ НА ЛИСТИ УНЕСКО-а „ПАМЋЕЊЕ СВЕТА“ – „Memory of the World“ НАРОДНИ МУЗЕЈ У БЕОГРАДУ

Трг републике 1а

18-30. септембра 2014.

МИРОСЛАВЉЕВО ЈЕВАНЂЕЉЕ

Изложбени простор на првом спрату

Изложба „Путеви Мирослављевог јеванђеља – јединственог споменика српске писмености и уметности“

Мирослављево јеванђеље, настало осамдесетих година 12. Века, најстарија је и највреднија рукописна књига у Срба. Наручио га је, за своју задужбину, Цркву Светог Петра у Бијелом Пољу, хумски кнез Мирослав, брат Стефана Немање. По свом саставу, Мирослављево јеванђеље је јеванђелистар, литургијска књига са текстовима распоређеним према читању у току црквене године.

На изложби ће бити представљен пут јеванђеља, од његовог настанка до смештаја у музеј, под инвентарским бројем 1536.

Мирослављево јеванђеље је чувано у манастиру Хиландару до 1896. године, када га је краљ Александар Обреновић добио на поклон од братства и донео у Србију. Живот јеванђеља у музеју започиње 1935. године његовом предајом Музеју кнеза Павла. Мирослављево јеванђеље је 2005. године уписано у листу УНЕСКО-а „Памћење света“. Постало је део препознатљивог идентитета Народног музеја, посебно због употребе минијатуре са две сучељене птице за лого музеја.

Током трајања изложбе биће организована стручна вођења и предавања за школску публику и заинтересовану јавност.

Изложба је доступна јавности сваког дана од 18. до 30. Септембра, а у 13 часова биће организовано стручно вођење за сву заинтересовану јавност.

Радно време: уторак, среда и петак – од 10 до 17 часова; четвртак и субота – од 12 до 20 часова; недеља – од 10 до 14 часова.

МУЗЕЈ ВУКА И ДОСИТЕЈА

Господар Јевремова 21

Музеј се од 1948. године налази у згради Доситејевог лицеја, једном од најстаријих објеката у Београду, који је подигнут крајем 18. века. У њему је радила једно време и Велика школа чији је оснивач Доситеј Обрадовић, а најпознатији ђак је био Вук Караџић.

Вук Караџић (1787–1864) – реформатор српског језика. Вуков правопис је у службеној употреби у целој Србији од 1868. године. „ПИШИ КАО ШТО ГОВОРИШ – ЧИТАЈ КАКО ЈЕ НАПИСАНО“.

Објављујући песме, приповетке и народне умотворине, указује на изражајне могућности језика, чиме је доказао да народни говор, под условом да је нормиран, може постати и књижевни језик.

Изложба „Доситеј у портрету“

Изложбом се обележава 275 година од рођења Доситеја Обрадовића и биће представљени портрети, рукописи, писма и преписи књига који обележавају његов живот и делатност. Посебно се издваја цртеж непознатог аутора Доситејевог лика и рукописно издање књиге „Совјети здравог разума“, такође непознатог аутора. Оба дела, настала почетком 19. века, први пут се излажу јавности.

Током трајања изложбе биће организовани едукативни програми Дечјег клуба Народног музеја у Београду.

Контакт: 011/330-6052. Отварање изложбе је 23. септембра у 13 часова.

У суботу, 27. септембра, у 12 часова биће организован едукативни програм Дечјег клуба Народног музеја у Београду.

Радно време: уторак, среда и петак – од 10 до 17 часова; четвртак и субота – од 12 до 20 часова, недеља – од 10 до 14 часова.

ГАЛЕРИЈА ФРЕСАКА

Цара Уроша 20

Изложба „Косово и Метохија. Задужбине и дарови збирке Народног музеја у Београду“

На изложби су представљане копије фресака, иконе и камена пластика из манастира Дечани, Грачаница, Пећка патријаршија и Богородица Љевишка, којима се осветљавају духовна начела и естетски критеријуми српске средњовековне државе и уметности, као и вишеслојност напредне друштвене средине у којој су поникли.

Поред изузетних примерака монументалне средњовековне уметности, у оквиру изложбе представљена су и оригинална археолошка сведочанства са локалитета Чечена, Новог брда, Светих арханђела, Цркве Светог Николе у Призрену, Пећке патријаршије или Дечана, којима је дочаран свакодневни живот у несталим градовима, палатама и храмовима током средњовековне епохе.

Радно време: уторак, среда и петак – од 10 до 17 часова; четвртак и субота – од 12 до 20 часова; недеља – од 10 до 14 часова.

За наставнике и водитеље школских група, најаве посета на телефон 011-3306-052, 060/8075-031 или електронском поштом: edukacija@narodnimuzej.rs.

Током трајања манифестације, 20. и 21. септембра, као и 27. и 28. септембра улаз у све објекте Народног музеја биће бесплатан.

www.narodnimuzej.rs

МУЗЕЈ НИКОЛЕ ТЕСЛЕ

АРХИВА НИКОЛЕ ТЕСЛЕ – На листи УНЕСКО-а „Памћење света“

Музеј Николе Тесле смештен је у резиденцијалној вили изграђеној 1929. године. Музеј је јединствена институција науке и културе у Србији, као и у свету. Једини је музеј који чува оригиналну и личну заоставштину Николе Тесле. Као институција у којој се налази највећа светска збирка докумената о Теслином животу и раду, Музеј Николе Тесле има значајну улогу у пружању информација истраживачима у области историје науке, проналазаштва, патентних права и о пројектима насталим из покрета за очување животне средине и истраживања такозваних чистих извора енергије.

Изложба у оквиру сталне поставке „Рукописом Николе Тесле – фонт Тесла“

Изложба анализира Теслин рукопис на бројним документима из богате личне архиве великог научника која се чува у његовом музеју у Београду. У исто време, на изузетно занимљив начин бележи читав процес настајања рачунарског фонта, први пут урађеног према оригиналном рукопису једног нашег научног великана.

Изложбу прати штампани каталог као и ЦД аутора Владимира Поповића, на коме се налази електронска верзија каталога изложбе „Рукописом Николе Тесле – фонт Тесла“, као и сам фонт „Тесла“. Данас је овај фонт јавно доступан и музеј је свима онима који желе да га користе на својим рачунарима, омогућио да га преузму са музејског сајта www.tesla-museum.org. Пројекат је реализован у сарадњи Музеја Николе Тесле и Факултета примењених уметности у Београду.

Место: Музеј Николе Тесле, Крунска 51

Термин: од 20. до 30. септембра, уторак-петак: од 10 до 18 часова, субота-недеља: од 10 до 15 часова

Контакт: 011/2433-886, info@tesla-museum.org

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА СРБИЈЕ

Народна библиотека је основана 1832. године и најстарија је установа културе у Србији. Настала је као својеврсни депозит књига, била библиотека у саставу Књажевско-типографијске библиотеке, Библиотеке Попечитељства просвештенија, након тога је окупила више библиотека јавних и државних надлештава и откупила неколико приватних библиотека (Лукијана Мушицког, Јосипа Шлезингера), да би временом израсла у националну библиотеку. У априлском бомбардовању 1941. зграда и фонд библиотеке су уништени. Објект на Светосавском тргу, односно Врачарском платоу, у Скерлићевој бр. 1 подигнут је 1968-1970. године.

Програм: представљање личне библиотеке Патријарха Павла у оквиру изложбе „Говорим, а ћутим“ која се одржава поводом 100 година од рођења патријарха.

Излагање једног од највреднијих археографских материјала, рукопис из средњег века у специјалној комори – „Служавник и архијерејски чиновник“ писан калиграфски полуустав фонтом.

Место: Скерлићева бр. 1

Гостујуће изложбе

Изложба: „Нова светлост – Живот и дело Вељка Рамадановића“ у школи „Вељко Рамадановић“ у Земуну

Изложба: „Расејаше реч међу народе нове“ поводом 1.150 година од мисије св. Ћирила и Методија

Изложба: „Између традиције и иновације“ – 520 година од прве штампане ћирилске књиге на српско-словенском језику у Крагујевцу

Контакт: nbs@nb.rs

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА „СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ“

Универзитетска библиотека, једна од највећих научних библиотека на Балкану, чија функција јесте да служи наставним и научним потребама академске популације (студената, универзитетских наставника и научних радника уопште), води порекло од библиотеке Лицеја Кнежевине Србије. Наш посланик у Вашингтону Славко Грујић, са супругом Мејбл, успео је да издејствује помоћ Карнегијевог фонда за изградњу библиотеке.

Програм:

20. септембра 2014.

Постављање виртуелне изложбе „Стари буквари из фонда Универзитетске библиотеке“

Изложба ће представити деветнаест буквара из фондова Одељења реткости, штампаних у временском периоду између 1699. и 1867. године.

20–30. септембра 2014, сваког дана од 13 до 14 часова

Организована посета са водичем кроз зграду Универзитетске библиотеке, са посебним фокусом на спомен-собу књижевнице Исидоре Секулић и презентацију старих буквара из фонда библиотеке у Одељењу ретке и старе књиге.

Зграда Универзитетске библиотеке је доступна за особе са инвалидитетом на нивоу сутерена, што омогућава обилазак једног дела зграде и представљање спомен-соба (улаз са паркинга иза зграде).

За наведене програме нису потребне пријаве.

Место: Булевар краља Александра 71, www.unilib.bg.ac.rs

Контакт: 011/3370-160

БИБЛИОТЕКА ГРАДА БЕОГРАДА

Кнез Михаилова 56

Градска библиотека, по типу и функцијама јавна и матична, највећа је позајмна библиотека у земљи. У састав Библиотеке града улази и 13 општинских библиотека са мрежом својих огранака, тако да библиотека функционише на око 80 локација у граду. Библиотека броји око 147.000 чланова. Годишње се позајми око 2.100.000 јединица и одржи преко 3.000 културно-образовних програма.

Изложба књига **„ДРАГОЦЕНОСТИ СЛАВЕНОСЕРБСКОГ ДОБА“**

Библиотека града Београда, Фонд књига о Београду – Завичајно одељење

Место: Змај Јовина 1/II спрат

22–29. септембра 2014.

У Салону са грбовима Београда биће представљена најзначајнија дела неоправедно заборављених писаца преддуковске епохе. Реч је о делима из свих научних области, од физике, географије, биологије, медицине, преко историје, правних и друштвених наука.

Изложба 23 писма **„ТИПОМЕТАР: ПИСМА“** у изложима Библиотеке града Београда у Кнез Михаилова 56, од 15. септембра до 15. октобра 2014.

Предмет Писмо заступљен је на Факултету примењених уметности у Београду на свим годинама и нивоима студија. На прве две године основних студија студенти се баве класичном и савременом калиграфијом, на трећој години посвећују се типографији, а на завршној, четвртој години израђују типографско писмо у дигиталном облику, у професионалном програму за израду фонтова. Напредне технике, као што су програмирање, класе, мулти-мастер и хроматски, вишеслојни фонтови, обрађују се на мастер и докторским студијама. На изложби су представљени одабрани радови 23 аутора који су дипломирали током претходних пет година. Приказани су радови највишег квалитета и оригиналности, а битан критеријум је био и тај да аутор показује интересовање за бављење писмом и типографијом и након завршених студија.

23. септембра 2014. у 19 часова у Библиотеци града Београда, Читаоница Фонда уметности, Кнез Михаилова 56

„КЊИГА У СРЕДЊОВЕКОВНОЈ СРБИЈИ“: предавање са видео-пројекцијом на трибини „Уметност“

Предавач: проф. др Татјана Суботин Голубовић, начелник Одељења за археографију Народне библиотеке Србије

Мисионарска активност двојице Солуњана, Константина и Методија, омогућила је Словенима да добију посебно писмо које је било прилагођено гласовним потребама њиховог језика. Истовремено, њих двојица су започела обиман рад на превођењу најважнијих богослужбених књига на словенски језик, чиме је започета евангелизација Словена који су живели у Моравској и Панонији. Стварањем писма било је омогућено умножавање рукописа богослужбеног садржаја. Пошто су следбеници Моравске браће били принуђени да напусте Великоморавску кнежевину, прешли су на балканско полуострво, где их је лепо примио бугарски цар Борис. Тако су се и Јужни Словени упознали са писаном речју на словенском језику. Најстаријом српском књигом ваљало би сматрати глагољицом написано Маријинско јеванђеље с почетка 11. века. Из 12. века сачувани су неки фрагменти текстова који потврђују континуитет преписивања књига код Срба и током та два столећа. Под утицајем књижевних узора који су потекли из Велике Моравске, као и под утицајем византијске преводне књижевности, родила се и оригинална српска средњовековна књижевност. Стварање оригиналних књижевних дела и преписивање рукописа текли су упоредо те се на основу тога може судити о квалитету рукописа који настају у српској средини од 12. века па надаље.

Рукописи су се у средњовековној Србији преписивали углавном у манастирима, међу којима посебно ваља истаћи Хиландар, али ту су и Студеница, Дечани, Пећка патријаршија и многи други. Познат нам је

већи број имена писара који су својим трудом учинили да ми данас можемо да процењујемо високе домете њихове вештине преписивања књига.

Посебна пажња посвећена је типовима ћириличног писма и њиховом развоју и модификацији, који се могу наћи у различитим срдњовековним српским рукописима.

Архијерејски чиновник, око 1688. године и 1705. године, папир, II+170 л., 203×150 mm.

Рукопис садржи чиновне и молитве које служи архијереј нпр. *чин бивајем на постављеније епископа или митрополита, чин бивајем на постављеније в презвитерство*. Рукопис припада продукцији скрипторија који је радио при Манастиру Рача на Дрини; преписан је највероватније у скиту Светог Ђорђа у Бањи, који је припадао Рачи. Текст је исписан изузетно лепим калиграфским полууставом краја XVII века. Главнину текста исписао је Христофор Рачанин, док је осам првих листова исписао Кипријан Рачанин. Рукопис има веома леп ликовни украс. Из Раче је овај рукопис доспео у Хиландар, где га је на поклон добио Димитрије Руварац. Рукопис је купљен за Народну библиотеку 1968. године.

29. септембра у 19 часова, Библиотека града Београда, Читаоница Фонда уметности, Кнез Михаилова 56
„ВЕНЦЛОВИЋЕВ СЕНТАНДРЕЈСКИ БУКВАР 1717”

Фототипско издање са рашчитаним текстом и савременим преводом

Овај руком писани српско-словенски буквар приредили су и пропратне студије написали проф. др Димитрије Е. Стефановић (Институт за српски језик САНУ, Унивезитети у Београду и Будимпешти) и проф. др Томислав Јовановић (Филолошки факултет у Београду).

У Библиотеци „Баштина” (Српска књижевна традиција у Мађарској) Радионица „Венцловић” из Будимпеште и ИК Арте из Београда 2013. године објавили су једно од најзначајнијих дела српске историје и духовности Срба из Мађарске.

О „Венцловићевом сентандрејском буквару 1717”

Аутор буквара јеромонах Гаврил Стефановић Венцловић (1690?–1749?), превасходно црквени писац и проповедник, делао је у прве четири деценије 18. века у градовима северног Подунавља. У Сентандреји, која је одмах после Велике сеобе постала духовно и културно средиште Срба са угарских простора, у капели-брвнари Светог Луке, развила се преписивачка школа рачанских и других монаха под руководством Кипријана Рачанина. Ту је настало једно од раних Венцловићевих дела – **„Кодекс из 1717.”** са букваром и другим претежно библијским текстовима, које је све до недавно приписивано Кипријану Рачанину.

Сентандрејски буквар је 1872. године описао и објавио Стојан Новаковић, наводећи да се рукопис овог буквара налази у библиотеци Српског ученог друштва под бројем 141 и да је набављен заједно са Венцловићевим рукописима. Археограф-саветник Народне библиотеке Србије Љупка Васиљев дошла је до значајног открића: аутор „Сентандрејског буквара 1717.” јесте Гаврил Стефановић Венцловић.

Уводна реч – академик Димитрије Стефановић, о књизи даље говоре Милан Ђурић, директор Радионоце „Венцловић”, Миодраг Јакшић, главни и одговорни уредник ИК Арте, Љупка Васиљев, проф. др Димитрије Е. Стефановић, проф. др Томислав Јовановић. У уметничком делу – кратак музички програм и читање одломака из буквара.

Контакт: 011/2024-002

ПЕДАГОШКИ МУЗЕЈ

Узун Миркова 14

Педагошки музеј јавности представља изложбу посвећену првом буквару. У музеју посетиоци могу видети документа о историјату школства, просвете и педагогије у Србији и код Срба, збирке уџбеника и педагошке литературе, школске опреме и наставних средстава, школске документације, медијатеке и архивске грађе, прописа у области образовања, монографије школа, прве књиге за основно, средње и високо образовање, као и старе и ретке књиге међу којима је и „Словенска граматика” Мелентија Смотричког из 1755. и „Алгебра” Атанасија Николића из 1839. године, наставна учила за све наставне области, школске табле, скамије, звона, географске карте и макете школских зграда, рукописне примерке наставних планова и програма, школске прописе, сведочанства, уверења о постављењу, позивнице за школске приредбе и другу архивску грађу која је везана за историју школства и просвете код Срба. Посебан део музејске збирке представљају заоставштине познатих педагога и других просветних радника чији су живот и рад били повезани са српским школама (школске дипломе, уверења о постављењу, службенички лист, награде и медаље, рукописи уџбеника и других стручних радова, службена и лична преписка и др).

Програм:

Стална поставка и тематска изложба: **„Буквар и букварска настава код Срба”**, реконструисање богатог и занимљивог развоја прве ћачке књиге – буквара.

Термин: од 20. до 30. септембра 2013. године, уторак–субота од 10 до 17 часова; недеља од 10 до 15 часова.

Контакт: 011/2627-598

Покретна изложба „Лепо писање“ у школи бави се историјским развојем основне наставе писања, као и наставом лепог писања као посебног наставног предмета у Србији од почетка 19. века до данас.

25. септембра у 18 часова – Предавање са презентацијом „Историја школства у Србији“ и „Буквар и букварска настава код Срба“ у Музеју ПТТ
Излагања: Немања Антовић и Маја Николова

ЈЕВРЕЈСКИ ИСТОРИЈСКИ МУЗЕЈ

Краља Петра 71а, први спрат

Наслеђе јеврејског народа на тлу Југославије

Изложба: „Јевреји Србије у Првом светском рату“ и монографија са каталогом

Документарни филм „Јевреји у Првом светском рату“

22. септембра у 18 часова – Предавање о положају жена у јеврејском друштву, сала на 2. спрату.

29. септембра у 18 часова – Предавање на тему „Језик, писмо и књига Јевреја у Југославији“, предавачи др Ивана Симовић Вучина и Давор Салом.

Радним данима, од 10 до 14 часова, осим током јеврејских верских празника (25. и 26. септембра), улаз слободан

Место: Галерија Јеврејске општине, Београд, улаз из Краља Петра 71а, високи партер

Контакт: 011/2910-327; 2622-634

Етнографски музеј – МАНАКОВА КУЋА

Стална поставка Христифора Црниловића (српски сликар, истраживач традиционалне културе)

Библиотека „Исидора Секулић“

Изложбе књига о језику и писмености, о Београду

Предавања за ученике основних школа

ФИЛОЛОШКА ГИМНАЗИЈА БЕОГРАД

Каменичка 2

Програм:

25. септембра, од 13.10 часова, у библиотеци филолошке гимназије – Песничко стваралаштво ученика Филолошке гимназије.

28. септембра, од 13.10 часова, учионица бр. 18 – Рецитал поводом обележавања 30 година од објављивања „Хазардског речника“ М. Павића – приказ Павићеве биографије, есеј о настанку „Хазардског речника“ и одломци дела на страним језицима.

29. септембра, од 13.10 часова – хол Филолошке гимназије, Сценски приказ одломка из Нушићеве једночинке „Шопенхауер“.

ЕТНОГРАФСКИ МУЗЕЈ

ИЗЛОЖБА „ЕТНО НАТПИСИ“

Од 26. септембра до 10. октобра 2014.

Фотографије, легенде и оригинални етно-предмети у изложима на бочној фасади музеја у Узун Мирковој и најавна студијске изложбе Вјере Мујовић за 2014. годину

Ширење писма у традиционалној српској култури представља рефлексију развоја школства и просвете у Србији у 19. и 20. веку. Прихватање и примена писане речи у култури заснованој првенствено на усменој традицији одвијало се у великој мери алтернативним, односно неформалним и неинституционалним путем: учењем од ретко школованих људи, преписивањем и пресликавањем мотива и слова из црквеног инвентара, књига, занатских и индустријских производа, са везилачких почетница, из часописа итд.

Писмо се најчешће среће на етнографским предметима свакодневне употребе у облику имена, иницијала или поруке. Заступљено је на деловима дрвеног и текстилног покућства (на шкрињама, ћилимима, чаршавима, пешкирима), преслицама, деловима народне ношње, накиту, керамичким посудама, надгробним споменицима итд.

Занимљив је и аспект функционалног и ликовног приступа теми – слова као орнамент са честим ситним неправилностима у писму која предметима свакодневне употребе дају личну димензију и оригиналност, чиме се издвајају из стваралаштва анонимних аутора народне уметности.

Контакт: info@etnografskimuzej.rs

ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ ГРАДА БЕОГРАДА

Основна делатност завода је заштита споменика културе, просторних културно-историјских целина, археолошких налазишта и знаменитих места на подручју града Београда.

Програм:

Обилазак споменика на месту смрти деспота Стефана Лазаревића који се налази у порти Цркве Светог Пророка Илије у засеоку Црквине, делу села Марковца, у општини Младенова

Термин: 24. септембра у 10 часова

Програм: Обилазак Завода за заштиту споменика културе града Београда и упознавање са историјом и радом службе заштите; водич: Вера Павловић Лончарски, историчар уметности
Термин: у суботу, 20. септембра, од 11 до 14 часова
Контакт: 011/2622-341

МУЗЕЈ ГРАДА БЕОГРАДА СА МУЗЕЈИМА У САСТАВУ

Поводом манифестације, Музеј града Београда отвара све музеје у саставу. Током трајања манифестације, музеји у саставу Музеја града Београда радиће по уобичајеном радном времену, уз бесплатан улаз за посетиоце у четвртак, 25. септембра.

МУЗЕЈ ГРАДА БЕОГРАДА – КОНАК КНЕГИЊЕ ЉУБИЦЕ

Кнеза Симе Марковића 8

Изложба **„Ентеријери београдских кућа XIX века”**

Изложбена стална поставка намештаја, опреме и уметничких предмета чланова династије Обреновић и београдских породица.

Изложба **„Белешке бурних односа: аустријско-српски односи од 1836. до 1914.”**

Изложба својим идејним концептом представља сву сложеност, многострукост и интензивност односа између Аустрије и Србије. Изложба је резултат сарадње Амбасаде Републике Аустрије у Београду, Института за савремену историју и Музеја града Београда.

Место: Конак кнегиње Љубице, Кнеза Симе Марковића 8

Термин: у четвртак, 25. септембра, од 10 до 18 часова

Контакт: 011/2638-264; office@mgb.org.rs

ИЗЛОЖБА „АРХЕОЛОШКО НАЛАЗИШТЕ ВИНЧА” – СТАЛНА ПОСТАВКА

Место: Археолошко налазиште у Винчи, Бело брдо 17, Винча

Посетите сталну поставку и сазнајте како је откривена Винча, због чега је, већ после првих ископавања, постала кључно налазиште за тумачење праисторије Балкана и зашто још увек привлачи толику пажњу.

Термин: у четвртак, 25. септембра, од 12 до 18 часова.

Контакт: 011/8065-334

СПОМЕН-МУЗЕЈ ИВЕ АНДРИЋА

Спомен-музеј најпознатијег српског књижевника у стану у коме је писац живео и стварао. Андрићева радна соба са богатом библиотеком. Изложба која хронолошки прати животни и стваралачки опус лауреата Нобелове награде, писца и дипломате.

У суботу, 20. септембра, у 14 часова дечја радионица **Глагољење** коју води Јована Мијатовић

Уторак, 23. септембра

11 часова – радионица за децу са посебним потребама у сарадњи са Дневним боравком Стари град коју води Андрија Станисављевић

15 часова – дечја радионица **Глагољење** коју води Јована Мијатовић

У среду, 24. септембра, од 13 до 15 часова, завршна радионица **Летње школе језика и превођења Тршић 2014.**

У четвртак, 25. септембра, од 11 и 13 часова – презентација електронске изложбе **„Историја српског језика и писма”**, аутор Дајана Ђедовић, Центар за културу Вук Караџић, Лозница

У уторак, 30. септембра, од 13 и 14 часова – презентација електронске изложбе **„Историја српског језика и писма”**, аутор Дајана Ђедовић, Центар за културу Вук Караџић, Лозница

Место: Андрићев венац 8

Термин: од 20. до 30. септембра – уторак, среда, петак и субота, од 10 до 17 часова; четвртак од 12 до 20 часова; недеља од 10 до 14 часова

Контакт: 011/3238-397, Раша Станисављевић, моб. тел. 060/5005-178

МУЗЕЈ ПАЈЕ ЈОВАНОВИЋА

Стална поставка изложбе најпознатијег сликара српског академског реализма, који је Београду оставио 211 уметничких дела, сликарски прибор, лична документа, дипломе, медаље и преписку.

Место: Музеј Паје Јовановића, Краља Милана 21/IV

Термин: у четвртак, 25. септембра, од 10 до 18 часова

Контакт: 3340-176

ЗБИРКА ИКОНА СЕКУЛИЋ

Узун Миркова 5

У дому Паве и Милана Секулића налази се збирка 165 икона из периода од 15. до 19. века из Србије, Македоније, Црне Горе, Босне и Херцеговине, Хрватске, Италије, Грчке и Русије, као и уметничка дела Константина Данила, Арсенија Теодоровића, Стевана Алексића, Јована Бијелића, Марка Челебоновића...

Термин: у четвртак, 25. септембра, од 10 до 18 часова

Контакт: 011/2182-961

МУЗЕЈ ЈОВАНА ЦВИЈИЋА

Јелене Ћетковић 5

Породична кућа Јована Цвијића са богатим архивско-библиотечким материјалом, делима ликовне и примењене уметности, изведена по његовим сугестијама у духу традиционалне архитектуре и културе. Решење ентеријера – чувени Драгутин Инкиостри Медењак, зидови и таваница осликана у *al secco* техници, орнаменти и пластика са мотивима флоре, фауне и традиционалног веза Србије, Македоније и Далмације.

Термин: у четвртак, 25. септембра, од 12 до 20 часова

Контакт: 011/3223-126

МУЗЕЈ БАЊИЧКОГ ЛОГОРА

Павла Јуришића Штурма 33

Музеј Бањичког логора посвећен успомени на затворенике и жртве нацистичког концентрационог логора, реконструисан амбијент аутентичне логорашке собе.

Термин: у четвртак, 25. септембра, од 10 до 18 часова

Контакт: 011/3674-877

МУЗЕЈ НАУКЕ И ТЕХНИКЕ

Скендербегова 51

Музеј од 2005. користи зграду која се налази на месту прве јавне електричне централе у Београду, *Дорћолске термоцентрале*, месту на коме је први пут у Србији произведена електрична енергија за јавно коришћење и преношена једносмерном струјом. Централна сведочи о развоју Београда, одражава развој града, промене у структури градских потрошача – домаћинстава, јавног осветљења, јавних установа, саобраћаја, индустрије, привреде, трговине, угоститељства, занатских радионица, итд.

Од 23. до 28. септембра (осим понедељком када музеј не ради) бесплатан обилазак сталних поставки

Радно време: уторак-недеља, од 10 до 20 часова

Сталне поставке:

Изложба „2. КРУГ“

Представљено је око 500 предмета из 22 збирке који су распоређени у четири целине: точак–машина–мотор, комуникација, човек и техника, мера и број.

Суботом и недељом могућност куповине свих музејских издања уз 50% попушта.

Актуелна изложба: „Буди у плусу“ – интерактивна изложба о свету новца Дечјег музеја ZOOM из Беча у сарадњи са Дечјим музејем „FRida&Fred“ из Граца

Дечји музеј

Изложено преко 300 експоната из збирке играчака из периода од 1920. до 1970. године. Другу целину чине експонати под називом „Проширена стварност“.

Научни центар

Приказана су 22 експоната креираних да приближе појаве и феномене из астрономије, математике, физике, биологије, психологије и логике, да на забаван начин и кроз игру подстичу на размишљање и развијају машту.

Контакт: 3037-850

Музеј науке и технике

Одељење Музеј Српског лекарског друштва

Џорџа Вашингтона 19

„Медицина у Србији кроз векове“ – стална поставка Музеја науке и технике

Развојни пут здравства и медицине и велика медицинска открића, аутор Зоран Ђорђевић.

Изложба „Медицина у Србији кроз векове“ обухвата временски период од касног палеолита до данашњих дана. Предметима из збирке „Палеопатологија“ и „Римски медицински инструменти“ који сведоче о постојању болести и начинима лечења представљени су периоди на овом простору пре насељавања Срба. Документима, фотографијама, медицинским инструментима, апаратима и прибором, приказан је развојни пут здравства и медицине и оснивање првих здравствених установа – болница, карантина, апотека.

Од 23. до 28. септембра (понедељком не ради) бесплатан обилазак сталних поставки

Радно време: уторак-недеља, од 10 до 20 часова

Контакт: 3234-261, www.muzejnt.rs

МУЗЕЈ НАУКЕ И ТЕХНИКЕ И СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ – Галерија науке и технике САНУ

Изложба „Шах – МАРС“ посвећена приказу и преносу шаховске игре у разним контекстима и путем различитих медија у Галерији науке и технике, Ђуре Јакшића 2

Термин: до 24. септембра, од 10 до 20 часова, у суботу до 15 часова.

Контакт: 011/303 78 51, www.sanu.ac.rs

ЗАВОД ЗА ПРОУЧАВАЊЕ КУЛТУРНОГ РАЗВИТКА

Завод за проучавање културног развитка је установа културе која се бави научним, развојним и примењеним истраживањима, израдом студија и анализа у области социологије културе и културне политике, прикупљајући информације и документацију о култури, уметности и медијима у земљи и иностранству.

У среду, 24. септембра, у 12 часова у Заводу за проучавање културног развитка, Риге од Фере 4, Београд
Трибина: **„Ћирилица као стандард“** на којој ће бити представљена прва фаза истраживања **Преглед положаја српске ћирилице у култури и јавној комуникацији**, аутора Сенише Стефановића, историчара.

Учествују:

Професор Слободан Антонић, социолог, Филозофски факултет у Београду; Професор Милош Ковић, историчар, Филозофски факултет у Београду; Бојана Вукотић, Матично одељење, Народна библиотека Србије; Сениша Стефановић, историчар, Завод за проучавање културног развитка.

Контакт: Маја Маринковић, 2638-081, majam@zaprokul.org.rs

ПТТ МУЗЕЈ

Поштанско-телеграфско-телефонски музеј у саставу ЈП ПТТ саобраћаја „Србија“ бави се прикупљањем, проучавањем и заштитом предмета и докумената везаних за рад и развој ПТТ саобраћаја. Музеј је настао као резултат потребе очувања и заштите предмета и података у вези са историјом српске поште. Почети прикупљања експоната за музеј могу се пратити од краја 19. века.

Место: ПТТ музеј, Мајке Јевросиме 13

Термини: од 20. до 30 септембра – радним данима од 10 до 19 часова; суботом и недељом од 11 до 19 часова, уз стручно вођење кустоса кроз поставку.

У суботу, 20. септембра, од 12 до 13 часова – дечје радионице о писању писама, са кратким предавањем о начинима писања у различитим културама и различитим епохама.

У четвртак, 25. септембра, у 18 часова – презентација „Писмо и писменост“ и предавање о „Историјату школства у Србији“. Предавачи: Немања Антоновић и Маја Николова, Педагошки музеј.

Контакт: 011/3064-170, тел. 2683-890.

ВОЈНИ МУЗЕЈ

Војни музеј у Београду смештен је на бастиону 1. југоисточног фронта Београдске тврђаве, у згради подигнутој 1924. године која је 1956. уступљена музеју. Окружен градским бедемима и највећим и најлепшим београдским парком, Калемегданом, музеј представља један од симбола тврђаве. Прва музејска поставка отворена је 1904, поводом стогодишњице Првог српског устанка. Данас музеј има око 30.000 предмета систематизованих у 12 збирки и веома импозантну фототеку са око 100.000 фотографија.

Место: Галерија Војног музеја, Калемегдан бб.

Изложба: Пуковске добровољачке заставе у Великом рату

Термин: од 18. до 21. септембра, од 10 до 17 часова, улаз слободан.

Контакт: 011/3344-408; 3343-441, vojnimuzej@mod.gov.rs

МУЗЕЈ ВАЗДУХОПЛОВСТВА

На иницијативу групе ентузијаста музеј је основан фебруара 1957. године при Команди ратног ваздухопловства у Земуну, да би прву изложбу отворила маја 1960. на старом београдском аеродрому. Од 1989. Музеј ваздухопловства се премешта на нову локацију, у близини Аеродрома „Никола Тесла“. Модерно здање зграде музеја данас обухвата преко 10.700 метара квадратних. Одлуком Владе Србије, Музеј ваздухопловства проглашен је за културно добро.

Изложба модела југословенске авијације и достигнућа ваздухопловне индустрије – век војног ваздухопловства.

Упознавање са летелицама које су летеле током Првог светског рата на нашем небу, са пионирским подухватима Ивана Сарића из 1910. године, разгледање објеката који су наменски грађени и коришћени за ваздухопловство у Београду.

Програм:

Посетиоци се могу упознати са специфичном документацијом и терминологијом која се користи у овом послу кроз различите видове комуникације. Некада папирни документи, сада су углавном замењени документацијом у електронском облику, али сама форма је остала иста већ деценијама. Указ шта је све потребно једном пилоту да припреми лет и понесе са собом у пилотску кабину. Приказ документације која се користи за школске летове током обуке за пилота, па све до планирања комерцијалних летова путничких авиона и летова привредне авијације.

Место: Музеј ваздухопловства, Аеродром „Никола Тесла“, Сурчин

Термин: у понедељак, 22. септембра, четвртак 25. септембра и понедељак 29. септембра у 14 часова.

Контакт: 011/2670-992; 3104-749.

Аутобус 72 са Зеленог венца, аутобуси ЈА-а са Славије и минибус

Најаве групних посета и школа: kontakt@muzejvazduhoplovstva.org.rs

ЖЕЛЕЗНИЧКИ МУЗЕЈ

Изложба: „130 година пруге Београд–Ниш“

Аутори изложбе: Јелена Миљевић и Страхиња Вуковић

У сарадњи са Југословенском кинотеком – пројекција првог филма са железничком тематиком у Србији из 1912. године и три филма из каснијег периода.

Место: Галерија Железничког музеја, Немањина 6.

Отварање 15. септембра 2014. у 19 часова. Изложба ће бити отворена до 3. октобра, од 9 до 17 часова.

Контакт: 011/3610-334; 069/4586-648.

МУЗЕЈ ЈУГОСЛОВЕНСКЕ КИНОТЕКЕ

Узун Миркова 1

Југословенска кинотека основана је 1949. године са задатком да сакупља, трајно чува и обрађује филмски материјал, да се бави ширењем филмске културе, истражује и изучава историју филма. У новој згради Југословенске кинотеке у Узун Мирковој налази се колекција кинематографске опреме и музејска збирка која чува доказе о почецима фотографије и филма.

РЕВИЈА ФИЛМОВА ЈУГОСЛОВЕНСКЕ КИНОТЕКЕ

Место: Музеј Југословенске кинотеке, Косовска 11 и Узун Миркова 1

Термин: 26, 27. и 28. септембра у 19 часова

Програм: „Нушић на филму“, који се састоји од три филма (у малој дворани у ул. Узун Миркова 1):

26. септембра у 19 часова, мала сала – филм „ДР“ – редитељ Соја Јовановић (1962)

27. септембра у 19 часова, мала сала – филм „Народни посланик“ – редитељ Столе Јанковић (1964)

28. септембра у 19 часова, мала сала – филм „Пре рата“ – редитељ Вук Бабић (1966)

Посетиоци имају прилику да виде и „**Царску панораму**“, атракцију 3Д фотографија са краја 19. века.

ШТАМПАРИЈА „КОСМОС“

Светог Саве 16-18

Термин: 22–26. септембра 2014, од 13 до 15 часова, обилазак у две групе до 15 посетиоца (трајање посете око 60 минута)

Предузеће за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом

Организована посета уз пратњу водича, обилазак штампарије уз презентацију свих процеса производње, приказ фотографија старих машина и старих мајстора, посета Центру за имплементацију ОСИ у радну средину, где се налазе витрине са производима и књигама које је предузеће израђивало од оснивања до данас.

Програм:

Посетиоцима ће бити приказана издања штампана у Предузећу „Космос“ д.о.о. од 1961. до 2014. године.

Многа дела ће бити изложена на полицама и посетиоци ће имати прилику да их прелистају.

IV спрат

Прва фаза настанка једне књиге ће бити приказана у Одељењу припреме и монтаже, где ће посетиоцима бити показан стари конвекционални начин израде штампарске плоче, а након тога могу погледати једну од најмодернијих лабораторија где ће се штампарска плоча израдити најновијом технологијом.

V спрат

Након завршетка припреме производње, посетиоци ће се попети на пети спрат где се налази Одељење штампе у којем се писана дела умножавају и припремају за наредну фазу израде. У оквиру овог одељења могу се погледати и старе машине које су својевремено представљале најмодернију технологију и биле изложене на највећем Графичком сајму ДРУПА у Дизелдорфу четрдесетих и педесетих година прошлог века.

IV спрат

Након завршетка штампе, поново се силази на IV спрат у Одељење књиговезнице, где ће се приказати завршна фаза производње када графички производ поприма свој коначни облик. У оквиру овог одељења биће представљена ручна и машинска израда књига у тврдом повезу са златотиском.

Контакт: 011/ 2430-510

МУЗЕЈ АУТОМОБИЛА

Музеј аутомобила, збирка Братислава Петковића, најмлађи је у низу техничких музеја у Србији. Оснивачи музеја су Скупштина града Београда и Братислав Петковић, колекционар из Београда, власник збирке историјски значајних аутомобила и архивске грађе о развоју аутомобилизма код нас. У збирци се налазе стари и ретки аутомобили, који су историјско сведочанство и имају посебан значај за упознавање примене научних достигнућа, развоја и техничког напретка аутомобилизма код нас и у свету. Збирка садржи педесет возила, од којих је најстарији „маро гардон“ из 1897. године. Предмет заштите су и направе, уређаји, научна и стручна литература, возачке дозволе, први саобраћајни прописи и закони, регистарске таблице, алати, филмски и фотографски записи, уметничка дела и дела примењене уметности, који доприносе изучавању историје аутомобилизма.

Место: Мајке Јевросиме 30

Термин: у недељу, од 9 до 20 часова

РАДИО-ТЕЛЕВИЗИЈА СРБИЈЕ

РТБ – Одељење за историографију

Програм: Редакција за историографију

ТРЕЗОРОВ БИОСКОП

Две биоскопске представе за публику од 16 до 96 година.

ФИЛМСКИ ПРОГРАМ у великој дворани Дечијег културног центра Београда, уз присуство глумаца и аутора филмова, како би после пројекције уследило представљање кроз разговор.

23. септембра од 19 часова

ВИДИМ ТИ ЛАЂУ НА КРАЈУ ПУТУ – Сценарио је рађен по мотивима приповетке *Тетовиран живот* Душка Радовића (којег желимо да се сетимо поводом обележавања 30 година од смрти). Анђа, млада продавачица са периферије Београда, заљубљује се брзо и искрено, свом својом душом и телом, и увек са једином жељом да се та љубав заврши браком.

Критика: „... С великом емоционалном аутентичношћу редитељ је обликовао један типичан, маргиналан градски социјални миље, бирао сензације којима ће дочарати душевна стања своје јунакиње (љубавни филмови, ситни поклони, кавалерске пажње), водио глумце кроз игру тако да избегавају патетичне гестове и да дискретно наговесте хумор. Ако је Весна Тривалић као Анђа могла да буде нешто простосрдачнија, онда је Дубравко Јовановић као Воја био сасвим по мери, а Александар Берчек као Драган једноставно – бриљантан.“ (Б. Оташевић, „Политика“, 19. јануара 1988.)

У главним улогама: Весна Тривалић, Дубравко Јовановић, Александар Берчек, Слободан Нинковић и други.

Сценарио: Биљана Максић Пајкић, режија Милош Радовић, уредник Бојана Андрић.

Произведено 1987, траје 62 минута.

24. септембра од 19 часова

ПОГЛЕДАЈ МЕ, НЕВЕРНИЦЕ – Аматерска сеоска филмска екипа снима филм о љубави двоје младих која се завршила трагично. Током снимања реконструишу се сцене из живота љубавника, и у тим ситуацијама редитељ непрекидно прожима комично и трагично, иронију и патетику. Овим филмом Срђан Карановић најављује своју филмску поетику коју је доцније развио и образложио у бројним филмовима. **Критика:** „Редитељ Срђан Карановић са писцем Мирославом Јосићем Вишњићем насликао је убиство у селу Селеушу у Банату у ТВ драми *Погледај ме невернице* на кобајаги невичан начин, палетом наивца. Убиство у сеоској крчми препричали су непрофесионалци, мештани Селеуша, они који су ту били или чули шта се збило, па је ова игра аутентичности била неодољиво привлачна. Оно што је највише пријало управо је то сазнање да аутори, користећи филмска и ТВ искуства, беже од шаблона ТВ драма какве нам се стално нуде.“ (Д. Пекић, „Политика експрес“, 12. новембра 1974.)

У главним улогама: натуршчици и мештани села Селеуш и оркестар села Дероње.

Сценарио: Јосић Вишњић, редитељ Срђан Карановић, уредник Филип Давид.

Произведено 1974. Траје 40 минута.

Таковска 10, Редакција за историографију, соба 101а; 011/3211-065.

Изложба ЈП „Емисиона техника и везе“ у подножју Авалског торња.

РАДИО-БЕОГРАД

Радио-емисија: „Српски на српском“ Првог програма Радио-Београда, уреднице и ауторке Мирјане Блажић Микић.

[Http://www.rts.rs/page/radio](http://www.rts.rs/page/radio)

АУДИО-АРХИВ ДРАГОСЛАВА СИМИЋА

Драгослав Симић, уредник документарног програма

063/611-940, sicke41@gmail.com, www.audioifotoarhiv.com

РЕПУБЛИЧКИ СЕИЗМОЛОШКИ ЗАВОД

ОТВОРЕНА ВРАТА Сеизмолошког завода уз стручно вођење – упознавање посетилаца са стогодишњом традицијом завода, историјом оснивања, делатношћу и инструментима, развојем инструменталне сеизмологије (обилазак и разгледање првобитно инсталираних сеизмографа у Србији), приказ савременог начина сеизмолошког осматрања (регистровање, анализа, лоцирање земљотреса, обавештавање јавности о догођеним земљотресима), колико се често земљотреси догађају код нас, где се најчешће догађају, како се заштитити од јаких земљотреса.

Место: парк Ташмајдан

Термин: 20, 21, 27. и 28. септембра, од 10 до 15 часова, полчасовне посете у групама од по 10 посетилаца, улаз слободан.

Контакт: 011/30-30-696 ; seismo.serbia@seismo.gov.rs

Бранко Драгичевић, 064/8231-602, branko.dragicevic@seismo.gov.rs

КОМПАНИЈА А.Д. БИП

Београдска индустрија пива – БИП званично започиње рад под овим именом јануара 1963. године. У састав БИП-а тада улазе „Индустрија пива 7. јул“ (Вајфертова пивара), „Пивара Београд“ (Бајлонијева пивара) и Предузећа „Безалко“.

Место: Булевар војводе Путника бр. 5

Контакт:

Од 19. до 30. септембра, од 9 до 16 часова – изложба „Пиварство у Београду – БИП 1839–2013“ (ручне пиваре, Бајлонијева пивара, Вајфертова прва парна пивара, БИП). Слободан улаз.

ГРАДСКА ОПШТИНА ЗЕМУН

Туристички центар Земун д.о.о.

Магистратски трг 1

Програм: промоција романа „Земунћанин“, аутора Душана Адамовића 18. септембра – Клуб матичне културе, у 18 часова, Библиотека „Свети Сава“, ул. Петра Зринског 8.

Програм: „Земун који волим“, песме и кратке приче чланова клуба, 22. септембра у 12 часова у Библиотеци „Свети Сава“.

Програм: „Прича о најстаријој библиотеци у Срба“, „Књижевност у Земуну“, ликовна радионица за основце на тему „Слово на слово“, у Библиотеци „Свети Сава“, 23. септембра у 13 часова у Библиотеци „Свети Сава“.

Програм: тематски скуп „Вук Караџић у Земуну“, казивања о боравку Вука Караџића у Земуну, читање народних песама, пословица, приповедака... 29. септембра, у 12 часова у ОШ „Лазар Саватић“ на Земунском кеју.

Програм: приче о земунским књижевницима који су завршили Земунску гимназију, 30. септембра у 12 часова у Земунској гимназији.

Програм: изложба „Од *tabula ansata* до Мунзе конза“ Издавачко-трговинског предузећа „Траг“ – језик и писменост у мултиетничком Земуну од 24. септембра до 7. октобра у Галерији „Стара Капетанија“.

Контакт: Марија Живковић Николић, тел:011/3778-555; мејл: marija.nikolic@zemun.rs.

ТУРИСТИЧКО ДРУШТВО ЗЕМУН

Змај Јовина 14

Програм: тематски програм „Језик и писменост“ који се односи на прву српску школу у Земуну, уводничари мр Дренка Добросављевић и проф. Миодраг Дабижић, у четвртак, 11. септембра, у 17.30 часова, порта Храма Светог оца Николаја, Земун, Његошева 45.

Излет: посета најстаријој читаоници у Иригу, Манастиру Хопово у славу Доситеја Обрадовића, Стражилову у помен песнику Бранку Радичевићу и посета средишту српске духовности у Сремским Карловцима, субота, 20. септембра – полазак у 8 часова, посете се суфинансирају. Информације и уплате у ТД „Земун“, Змај Јовина, Земун, тел.

Атеље „Чубрило“ у Миленијумској кули у Земуну.

ГРАДСКА ОПШТИНА ВОЖДОВАЦ

Програм:

23. септембра – Костим у оквирима Европе и ван ње – одећа и настанак цивилизације (од 18 до 20 часова) реализација – Центар за ликовно образовање „Шуматовачка“.

Демонстрација начина драпирања одеће кроз историју, креирање нових облика драпиране одеће са фотографисањем. Одећа представља праоблик првих назнака цивилизације, кроз етнологију, семиотику и социологију. Поред процеса упознавања вештине драпирања одеће, развија се и свест о друштвено важним питањима кроз читање основних ликовних, естетских и семиотичких порука.

26. септембра – Буквар кроз позориште сенки (од 15 до 19 часова), реализација – Центар за ликовно образовање „Шуматовачка“.

27. септембра – Византијска фреска – парадигма визуелне културе и визуелне писмености европског Средњег века (од 18 до 20.30 часова), реализација – Центар за ликовно образовање „Шуматовачка“.

28. септембра – Радионица за калиографију (од 11 до 12.30 часова), реализација – Центар за ликовно образовање „Шуматовачка“.

29. септембра – пПредавање „Ликовни украс српске средњовековне књиге“ – потребни лаптоп и пројектор.

30. септембра – Књижевно вече „Књижевни савременици“

Контакт: Вук Мирчетић, 064/8788-111.

ГРАДСКА ОПШТИНА РАКОВИЦА

Центар за културу „Раковица“

Мишка Крањца 7

Раковица, Мала Госпојина – у недељу, 21. септембра 2014. године

ДУХОВНИ САБОР У МАНАСТИРУ РАКОВИЦА:

08.30 часова – Света литургија

10 часова – Помен патријарсима Димитрију и Павлу

12 часова – Свечано проглашење резултата конкурса. Додела златника, похвала и захвалница.

Учесници у програму: Хор ПРЕОБРАЖЕЊЕ, Рада Ђуричин и Мина Ђурић.

Гости Сабора су песници из Републике Српске, Црне Горе, Македоније, Хрватске, Бугарске, Русије, Румуније, Немачке, Србије, учесници Међународног сусрета писаца, Удружења књижевника Србије и песници заступљени у Зборнику Сабора.

(у случају кише, свечаност ће се одржати у сали Центра за културу „Раковица“)

У ЦЕНТРУ ЗА КУЛТУРУ И ОБРАЗОВАЊЕ „РАКОВИЦА“:

16 часова – Округли сто: тема „Ћирилица“

Учествују: академик Динко Давидов, Милош Ковачевић, Миодраг Матицки, Добрица Ерић, Љубомир Ћорилић, Раде М. Обрадовић, Миле Бјелајац, а разговор води Предраг Богдановић Ци.

18 часова – Отварање изложбе: БУДИМО ЉУДИ, портрети патријарха Павла, аутора Бате из Вучја.

Контакт: 011/3583-346

**ГРАДСКА ОПШТИНА ЛАЗАРЕВАЦ,
ЦЕНТАР ЗА КУЛТУРУ „ЛАЗАРЕВАЦ“
ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ЛАЗАРЕВЦА**

Хиландарска 2, Лазаревац

Центар за културу

„Дрво живота“, „Мали пилоти и њихови падобрани“ и „Море од слова“ – креативне радионице Душана Рајшића са децом из вртића и децом са посебним потребама; деца путују кроз литературу („Мали принц“, „Библија“, „Ћирилица као писмо“) и завршавају у мору ћириличних слова. На креативан начин се упознају са рециклажом и организују изложбу, од 15. до 20. септембра.

20. септембра у 19 часова – Отварање изложбе у Галерији „Симонида“

22–30. септембра – филм „Ћирило и Методије – Словенски апостоли“, намењен ученицима основних и средњих школа од 11 часова.

26–28. Септембра, од 18 часова – интерактивна радионица калиграфије Силване Ручнов „Путовање кроз писма“;

24. септембра у 18 часова – предавање проф. Ђине Ђелмаш на тему „Језик и писменост“ за ученике средњих школа и грађанство у Модерној галерији;

Стручна јавна вођења прилагођена узрасту деце

22–26. септембра, од 10 до 15 часова – Модерна галерија

27. септембра, од 10 до 14 часова, и 30. Септембра, од 14 до 20 часова.

27. септембра, од 10 до 12 часова – посета спомен-костурници

У школама ће бити организоване адекватне поставке (стара школска документација, етно-кутак...).

22–26. септембра, од 9 до 13 часова

Основна школа „Кнез Лазар“, Лазаревац

22–26. септембра, од 9 до 13 часова – етно-поставка у холу школе: стари занати и музика кроз векове, аутор поставке Зоран Ерић, ликовни педагог и сликар.

22–30. септембра, од 9 до 13 часова, ОШ „Вук Караџић“, Степојевац и ОШ „Диша Ђурђевић“, Вреоци – „Школа кроз време – изложбени експонати из различитих периода“.

Средња музичка школа „Марко Тајчевић“, Лазаревац

Уметничко вече – програм припремају професори и ученици школе

Свечана сала у Библиотеци „Димитрије Туцовић“, 30. септембра у 18 часова

25. септембра у 18 часова

Градска библиотека – промоција књиге „Кап времена“ Душана Ђокића.

26. септембра у 11 часова – Центар за културу

Прво приградско позориште – Пулс театар Лазаревац – представа „Гарави сокак“, по мотивима песама Мике Антића, у режији и адаптацији Љиљане Ивановић. Осим тога, позориште ће одговарајућим драмским програмом употпунити сценске наступе осталих сарадника.

СПЦ излаже артефакте из богослужбеног живота парохијских храмова општине Лазаревац, богослужбене књиге из 19. и почетка 20. века (Еванђеље, Триод, Октоих, Часослов) са циљем да представе књигу и однос према њој, када се према књизи и писмености односило са поштовањем.

Отварање изложбе 22. септембра у 19 часова у Модерној галерији. Изложба је отворена до 30. септембра 2014. Године.

ЈП за инфомисање „Радио-Лазаревац“ – емисије посвећене манифестацији „Дани европске баштине“.

20. септембра у 14.10 часова – Радио-емисија „Европа у Лазаревцу“, гост Душан Рајшић.

24. септембра у 15 часова – Дечја радио-емисија „Азбука“.

Национална асоцијација за старе и уметничке занате и домаћу радиност „НАШЕ РУКЕ“ – интерактивне радионице традиционалних заната за све узрасне категорије посетилаца. 25. и 26. септембра, од 10 до 14 часова.

Контакт: Снежана Гајић, директор Туристичке организације ГО Лазаревац.

Телефон: 069/8364-525, 7872-781, e-mail tol@lazarevac.rs.

ГРАДСКА ОПШТИНА ОБРЕНОВАЦ

Програм у Дому спортова и културе припремљен у сарадњи са другим установама културе са територије Града Београда као вид солидарности и поклон деци и грађанима Обреновца.

19. септембра, од 10.30 до 12 часова и од 13 до 14.30 часова – радионице калиграфије са Јеленом Дамњановић (групе од 15 до 20 полазника, старији основци, од петог до осмог разреда).

24. септембра у 14 часова – „Духовна поезија“ у простору балкона позоришне сале Дома културе уз организовани долазак ученика школа.

ГРАДСКА ОПШТИНА СОПОТ

Центар за културу „Сопот“

Термин: 19. септембра у 19 часова

ЛИКОВНИ ПРОГРАМ

Отварање изложбе радова са ликовне колоније „Тресије – Неменикуће 2014.“

Место: Галерија Центра за културу „Сопот“

Термин: 24. септембра у 19 часова

Трибински програм

(У оквиру програма „Воденица живи“)

„Нематеријално културно наслеђе као чувар идентитета заједница“.

Гост: Тамара Николић Ђерић, етнолог и виши кустос.

Место: Мала сала Центра за културу „Сопот“.

Термин: 26. септембра у 19 часова

Књижевни програм

„Језик, писменост и идентитет“

Обележавање јубилеја књижевника Бранислава Нушића

Водитељ: Живка Цица Маричић

Место: Мала сала Центра за културу, Контакт: 011/8251-238; czksopot@gmail.com

ГРАДСКА ОПШТИНА ГРОЦКА

ОШ „Иво Лола Рибар“, Бегаљица

Контакт: 8530-717

Програм: **Линија културе** – посета Народном музеју, Храму Светог Саве и Народној библиотеци Србије. У програму учествују ученици 7. и 8. разреда две основне школе у Гроцкој: ОШ „Иво Лола Рибар“, Бегаљица, и ОШ „Илија Гарашанин“, Гроцка, са подручним одељењем Заклопача.

Представљање стваралачког рада ученика школе у Градској библиотеци „Илија Гарашанин“ у Гроцкој: казивање текстова о језику наших истакнутих аутора, а по избору професора књижевности Јасмине Срдановић и Душице Чекеревац.

Изложба калиграфских буквара ученика школе у Ранчићевој кући у Гроцкој (Центар за културу „Гроцка“), у којима ће бити најлепша имена и најлепше речи нашег језика. Малу калиграфску школу води библиотекар Бранка Алимпијевић.

Мала ликовна колонија за ученике старијих разреда, у Манастиру Рајиновац (из 16. века) под руководством магистра ликовне културе Љубице Шакић и наставника верске наставе Јелене Кијачић. Све ће се то дешавати у предвечерје празника Мале Госпојине (21. септембра), који је уједно и празник манастира.

Ликовна радионица на тему „Језик и писменост“ у школама. Ученици нижих разреда илустроваће најлепше речи српског језика по свом избору, као и ликовно интерпретирати почетна слова свог имена по угледу на илуминиране рукописе као што је Мирослављево јеванђеље.

26. септембра у 17 часова у галеријском простору Центра за културу „Гроцка“, у Ранчићевој кући, Мајевичка 9 у Гроцкој:

Изложба дечијих радова „Језик и писменост“ у Ранчићевој кући, споменику културе од великог значаја.

Контакт: Зорица Атић, 064/6473-750

ГРАДСКА ОПШТИНА МЛАДЕНОВАЦ
Туристичка организација Младеновца
Контакт: 011/8244-000; 8244-001
admin@tom.co.rs,

22. септембра, од 12 до 14 часова – изложба „Читалачке значке“ у сарадњи са Библиотеком „Деспот Стефан Лазаревић“ у свечаној сали „Др Елси Инглис“.

23. септембра у 15 часова – **„Радионица старог српског писма и бројева и упознавање са старом заоставштином рукописа Младеновца“**, библиотека младеновачке цркве, за ученике од V до VIII разреда.

Радионицу води ђакон Марко Јефтић.

24. септембра у 10 часова – посета споменику на месту смрти деспота Стефана Лазаревића за ученике од V до VIII разреда, са почетком у 13 часова. Презентација – Завод за заштиту споменика културе града Београда.

Библиотека „Деспот Стефан Лазаревић“, за ученике I и II разреда средње школе радионица на тему „Говори централне Шумадије“. Радионицу ће водити професор српског језика и књижевности Јасмина Чабрило.

ГРАДСКА ОПШТИНА БАРАЈЕВО

Програм:

22. септембра у 10 часова – радио-емисија и информисање грађана о манифестацији „Дани европске баштине“.

23. септембра у 11 часова – постављање Сунчевог сата испред Дома културе у центру Барајева, проф. Тадић.

24. септембра у 12 часова – радионица читања за децу под називом „Чаролија читања“; у 18 часова – књижевно вече „Језик и писменост“

26. септембра у 10 часова – ликовна колонија „ Рај око нас“.

Од понедељка до петка:

Школе ће организовати поставке (развој школа на територији општине, стара школска документација, изложба са сликама најстаријих школских зграда на територији општине). У оквиру наставе један час ће бити посвећен „Развоју писмености у Србији са посебним освртом на развој школе у Барајеву“.

Библиотека „Јован Дучић“ – пригодна изложба књига.

У четвртак, 25. септембра, у 11 часова

СПЦ – протојереј Радивој Митровић одржаће предавање на тему „Језик и писменост“ у порти Цркве Светог Илије у Вранићу, где ће бити омогућено и разгледање Црквене ризнице.

Радио-Барајево ће у потпуности подржати програм манифестације, у смислу најаве и праћења догађаја који ће бити уврштени у програм манифестације.

Термин: од 20. до 30. септембра

Контакт: 011/8302-115, локал: 251

ГРАДСКА ОПШТИНА СТАРИ ГРАД **КУЛТУРНИ ЦЕНТАР „РЕКС“**

Јеврејска 16

Програм: прослава 20. годишњице рада Културног центра „Рекс“.

21. септембра у 14 часова

Место: испред Културног центра „Рекс“ у Јеврејској улици, на делу између Солунске улице и Високог Стевана.

Симултони музичко-сценски дечији програм, дружење и радионица за посетиоце; дечији програм: радионице, цртање и писање, на којима ће деца окупљена око водитеља радионице илустровати слова и опробати се у писању својих првих песама. На крају програма биће мала изложба дечијих радова на комшијским фасадама.

21. септембра у 18 часова – песничење – тренинг активне поезије, поетски перформанс који окупља непознате и реномиране песнике и уметнике. Аутори: Давид Албахари, Радмила Лазић; млади песници: Данило Лучић, Дејан Матић и Љиљана Илић.

Контакт: 011/3284-534; 3284-299; dusica.parezanovic@fond.b92.net

Изложба разних врста и стилова калиграфских писама „Силвана Ручинов 2014.“

Место: ресторан „Гнездо“, Мале степенице, Карађорђева 43, од 17. септембра до 30. октобра

Програм „Путовање кроз писма“

Од 23. септембра – Руне – писање трском, и 30. септембра, од 18.30 до 20 часова ресторан „Гнездо“, Мале степенице, Карађорђева 43.

ГРАДСКА ОПШТИНА ЧУКАРИЦА

Програм: „Историја писма и ширење писма“, изложба са предавањем.

Удружење грађана „Култура ћирилице“

26. септембра у 18 часова у галерији КЦ „Чукарица“:

Програм:

17. септембра у 19 часова – 51. Београдски међународни сусрет писаца „Чукарица“, програм води: Неђо Стојановић Цицо, председник Клуба писаца „Чукарица“;

22. септембра у 20 часова – „Игром кроз музику и време“, Земунски камерни оркестар, диригент Ђорђе Станковић, уметнички руководилац Ружица Велимировић.

23. септембра у 20 часова – Из векова громовите тисане – Флауто Долче.

Музика европског средњег века, музика европске ренесансе, музика старе Србије.

26. септембра у 18 часова, у галерији КЦ „Чукарица“

Изложба траје до 03. октобра

Изложба калиграфије и типографије ћирилице, предавање о историји писма и демонстрација рада калиграфа.

Изложба од експоната који представљају калиграфске радове наших највећих уметника писма и типографске радове пројектаната ћириличних азбука, као и примере коришћења. Историја писма је представљена сликама артефаката, табелама и картама, које показују археолошке налазе и друга документа из историје и ширења писма.

О изложби говори: Иван Стратимировић, професор.

Контакт: Иван Стратимировић, 063/283-628, www.kulturacirilice.org; [култураћирилице.срб](mailto:kulturacirilice@gmail.com)

kulturacirilice@gmail.com

Удружење грађана „Креатива плус“ из Сремчице, у сарадњи са општином Чукарица и Амбасадом Аустралије.

21. септембра, од 17 до 18.30 часова – наступ састава „Чудесмо“ у општинској галерији „Сања“ (Моштаничка 9/1)

Наступ КУД-а „Миломир Петровић“ из Сремчице...

Изложба слика из живота Аборицина и видео-запис, у сарадњи са Амбасадом Аустралије.

КУЛТУРНА УСТАНОВА ГАЛЕРИЈА 73

Појешка 83 а

Програм:

Самостална изложба слика уметника Предрага Драговића под називом „Ликовно читање Горског вијенца“.

18. септембра у 19 часова – отварање изложбе. Изложба је отворена до 30. септембра 2014.

22. септембра у 19 часова

Књижевни програм „Шта читам, како пишем“;

Гост: писац Владан Матијевић.

ГАЛЕРИЈА „ТРАГ“

Дворжакова 2

20. септембра у 19 часова

Програм:

Поетски ћошак (ауторски пројекат) – представљање азбуке, слова, речи кроз стихове, приче и музике из књиге: „Испрчаше слова“, ауторке проф. Мирјане Маринковић.

У програму учествују ауторка проф. Мирјана Маринковић, ученици школе „Душко Радовић“ (за ученике од I-VIII разреда, децу из Дома Сремчице и најстарију групу из вртића).

26. септембра у 18 часова

Програм: Уметнички салон (ауторски пројекат) – Народно музичко стваралаштво.

Гост: уметница Светлана Спајић.

28. септембра у 19 часова

Програм:

Циклус о средњовековној српској култури у облику саопштења и разговора праћеног слајд презентацијом, ауторски пројекат – мр Бранка Иванић, музејски саветник.

Тема: „Послевизантијска икона. Традиција и иновације“.

Контакт: 011/6143-236, office@nymbusagencija.co.rs.

ГРАДСКА ОПШТИНА ВРАЧАР

Његошева бр.77

Место: Библиотека града Београда, Огранак „Петар Кочић“ Врачар

Програм

Дечје одељење „Растко“, Вишка 3

Програм „Српске народне умотворине“, намењен деци предшколског узраста;

Термин: 23. и 24. септембра у 10 часова

Програм о животу Доситеја Обрадовића и Вука Стефановића Караџића за ученике нижих разреда основне школе.

Термин: 25, 26. и 29. септембра у 10.30 часова.

Програми ће бити одржани у читаоници библиотеке.
Контакт: 011/308-1-464, 011/308-1-465, n.milicevic@vrcar.rs

ЦЕНТАР ЗА ЛИКОВНО ОБРАЗОВАЊЕ „ШУМАТОВАЧКА“

Кроз креативне радионице, „Шуматовачка“ је све више ангажована и на васпитању и образовању младих, с циљем да се створи платформа за развијање интересовања, стваралачког истраживања и продора у свет нових идеја и концепата који би обогатили дечије искуство и проширили њихову спознају.

Радионица обухвата области: Увод у калиграфију, Иницијале, Речи као извор комуникација, Израда мале књиге, Почетна украшена слова у тексту, Писање унутар облика, Колачићи судбине, Примена калиграфија.

Програм:

Радионица „Калиграфске ћириличне поруке – научне изреке, умотворине, иницијали и почетна украшена слова“

19. септембра

од 10.30 до 12 часова

Почетна украшена слова у тексту

од 13 до 14.30 часова

Иницијали (креативно осмишљавање иницијала почетних слова властитог имена и презимена),

20. септембра, од 11 до 12.30 часова

Презентација калиграфског писања

28. септембра, од 11 до 12.30 часова

Калиграфско исписивање народних изрека и умотворина

Радионица и промотивно предавање „Византијска фреска – парадигма визуелне културе и визуелне писмености европског средњег века“

27. септембра, од 18 до 20.30 часова

Радионица илустрације на тему „Митска бића код старих Словена“ према Етнографским списима Вука Караџића „Вјеровање ствари којијех нема“

28. септембра, од 11 до 15 часова

Радионица и предавање „Костим у оквирима Европе и ван ње – одећа и настанак цивилизације“

23. септембра, од 18 до 20.30 часова

Партнер: ГО Вождовац

Монотипија на тему народне бајке БАШ ЧЕЛИК

28. септембра, од 14 до 16 часова

Буквар кроз позориште сенки

26. септембра, од 15 до 19 часова

www.sumatovacka.rs

Контакт: 011/6404-846

ГРАДСКА ОПШТИНА ЗВЕЗДАРА

Булевар краља Александра 77

24. септембра, од 12 до 13 часова у Галерији „Миљковић“

Програм: „Радионица-читаоница“ за особе са инвалидитетом, пре свега слабовиде и слепе особе.

Уз помоћ волонтера читаће се и разговарати о цитатима из рукописа Иве Андрића, Моме Капора, Душка Радовића и др. Улаз је слободан. Објекат има приступ особама у колицима. За учеснике, Волонтерски сервис је обезбедио поклоне-букмаркере.

Контакт: Радмила Урошевић

тел. 011/ 3405-954 и 3405 722, моб. 066/ 6696-644

radmila.urosevic@zvezdara.org.rs, www.zvezdara.org.rs

ОСНОВНА ШКОЛА „ЈЕЛЕНА ЋЕТКОВИЋ“

Програм:

Представљање сајта <http://srpskarevolucija20.wix.com/srpskarevolucija2014>

који су основали ученици ове школе и сајтова [Балканско сазвежђе](#) и

[Историја словенске писмености](#) који су у базама знања Креативне школе.

Креативна радионица „Најлепше речи српског језика“ – цртање, апстрактно мишљење, значење речи, асоцијације и изложба учесничких радова. 26. септембра у 15 часова.

Контакт: мр Маја Анђелковић Шегуљев, 064/1357-101

АСТРОНОМСКА ОПСЕРВАТОРИЈА НА ЗВЕЗДАРИ

Разгледање Астрономске опсерваторије уз стручног водича, Библиотека са изложбом старих астрономских инструмената и опреме. Телескоп Велики рефрактор. Презентација астрономских инструмената, разговори са професионалним астрономима.

Место: Волгина 7

18. и 19. септембра, од 11 до 18 часова

Контакт: 011/3088-073; 2404-513

Слободан Нинковић, 011/ 3089-089, sninkovic@aob.rs

ГРАДСКА ОПШТИНА НОВИ БЕОГРАД УК „НОВОБЕОГРАДСКА КУЛТУРНА МРЕЖА“

„Ко ћирилицом барата прави је тата-мата“

Конкурс намењен основцима из свих 20 новобеоградских основних школа. Конкурс ће имати три дела:

1. ликовни конкурс (цртежи), 2. литерарни конкурс 1 – проза, 3. литерарни конкурс 2 – поезија

Изложба радова и поетско вече у оквиру кога ће се изложити победнички радови и читати проза и поезија.

Пратећи програм: наступи полазника уметничких школица које организују УК „Новобеоградска културна мрежа“ и ГО Нови Београд, Леонтина Вукомановић, глумица Даница Тодоровић.

„Језик је моћ“

Програм намењен средњошколцима који похађају билингвалну наставу у новобеоградским гимназијама. Ученици француских и енглеских одељења ће представити везе између српског и енглеског и српског и француског језика и представити нам развој ових језика и моћ коју они данас имају, приближити ове језике и културе и промовисати овакав, све популарнији, начин образовања.

Контакт: Александра Чамагић

ГРАДСКА ОПШТИНА ПАЛИЛУЛА Клуб привредника Палилула

Пета београдска гимназија

ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА БЕОГРАДА

Недеља, 21. септембра

Шетајуће разгледање града „Корацима Иве Андрића“ (од 13 до 15 часова). Полазак – Париска 16.

Прошетајте корацима нашег познатог нобеловца Иве Андрића и уз пратњу туристичког водича посетите места где је он живео, стварао и уживао у Београду.

Максималан број 30 особа.

Недеља, 28. септембра

Шетајуће разгледање града – Момин круг (од 13 до 15 часова).

Полазак испред Академије ликовних уметности у Кнез Михаиловој улици.

Обилазак места на којима је наш чувени сликар, књижевник и новинар Момо Капор пером, четкицом и непоновљивим шармом исписивао најзначајније странице боемске, али и културне хронике Београда.

Максималан број 30 особа.

Пријављивање за туре шетајућег разгледања града у Туристичко-информативном центру Кнез Михаилова 5.

Понедељак-субота, од 10 до 19 часова; недеља, од 10 до 15 часова.

тел. 011/ 2635-622 и 011/ 2635-343.

ЈАСМИНА СТОЈКОВИЋ – Представљање ћириличног писма техником сликања на стаклу, као и сликама иницијала изведених у техници фузија стакла

Стапање два и више слојева стакла на високим температурама уз додатак специјалних боја. Слике иницијала би биле димензија 18x10 cm.

Контакт: Јасмина Стојковић 060/ 3461-119

ГСП „БЕОГРАД“

Отворена врата – Прича о превозу у старом Београду

Кнегиње Љубице 29, Београд (СП „Дорћол“)

Контакт: 011/366-4046; gsp101@eunet.rs

РУДАРСКО-ГЕОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Обилазак јаме рудника „Црвени брег“ на Авали

Програм:

22. и 23. септембра, од 11 до 13 часова; полазак аутобусима у 10 часова

из Београда са туристичког стајалишта испред Скупштине града Београда;
Обезбеђено: опрема за улазак у јаму и стручни водич.
Контакт: проф. др Небојша Видановић, nebojsa.vidanovic@rgf.bg.ac.rs.
Обавезно пријављивање: ТИЦ Туристичке организације Београда, Кнез Михаилова 5, 011/2635-622

РАЗГЛЕДАЊА ЗДАЊА, ИСТОРИЈСКИХ КУЋА И ЛЕГАТА

ДОМ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ СРБИЈЕ

Трг Николе Пашића 13

Изложба: „Јули 1914. у документима Архива Србије“ поводом обележавања стогодишњице почетка Првог светског рата, где ће бити изложени најзначајнији документи из овог периода, између осталог, и телеграм објаве рата Аустроугарске Србији.

Термин: 20. и 21. септембра, 27. и 28. септембра, поласци група (по 40 посетилаца), по две групе дневно током два викенда у 9.30 часова и 10.30 часова.

Обавезно пријављивање: ТИЦ Туристичке организације Београда, Кнез Михаилова 5, 011/2635-622
Контакт: 011/3026-236

ЗДАЊЕ ПРЕДСЕДНИКА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ – НОВИ ДВОР

Андрићев венац бр. 1

Обилазак са стручним водичем

Термини: 21. и 22. септембра, 28. и 29. септембра, поласци група (по 40 посетилаца), у 10.30 часова и 11.30 часова, обилазак са водичем.

Обавезно пријављивање: ТИЦ Туристичке организације Београда, Кнез Михаилова 5, 011/2635-622.

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Немањина 11

Обилазак са стручним водичем

Термини: 20. и 21. септембра, 27. и 28. септембра, полазак групе (25 посетилаца) у 14 часова.

Обавезно пријављивање: ТИЦ Туристичке организације Београда, Кнез Михаилова 5, 011/2635-622.

ДВОРСКИ КОМПЛЕКС НА ДЕДИЊУ

КРАЉЕВСКИ БЕЛИ ДВОР

Краљевски и Бели двор, Булевар мира бб

Посета Краљевском двору изграђеном у периоду од 1924 до 1929. године личним средствима и по налогу краља Александра I. и Белом двору зиданом по жељи краља Александра и као резиденција за његове синове Петра (будућег краља Петра II), Томислава и Андреја.

Место поласка: испред капије Дворског комплекса.

Термини: понедељак, 22. септембра, у 10 часова; четвртак, 24. септембра, у 10 часова; понедељак, 29. септембра, у 10 часова.

У наведеним терминима посете су бесплатне. Обилазак групе (50 посетилаца) са водичем у трајању око 90 минута. Организатори: Канцеларија Њ.К.В. престолонаследника Александра Карађорђевића и ТОБ.

Обавезно пријављивање: ТИЦ Туристичке организације Београда, Кнез Михаилова 5, 011/2635-622.

ЗДАЊЕ ГРАДА БЕОГРАДА – СТАРИ ДВОР

ПРОГРАМИ У СВЕЧАНОЈ САЛИ

Драгослава Јовановића 2

26. септембра у 19.30 часова

КОНЦЕРТ „DUO MODERATO“

Мима Врбанић – виолончело, чланица ансамбла Опере Народног позоришта

и аутор Милан Игњатовић – гитариста и композитор.

Савремене обраде и извођење етно-песама, као и њихово публиковање и записивање представљају креативан однос према нашем уметничком наслеђу.

Програм: Промоција књиге нотних записа најпопуларнијих и најзначајнијих етно-песама из нашег музичког наслеђа „Игра за двоје“ аутора Милана Игњатовића о којој говори проф. Милован Здравковић и концерт састава „Duo Moderato“ као звучна илустрација књиге. Извођење ауторских композиција инспирисаних стиховима Милоша Црњанског, „Ламент“, „Над Београдом“ и „Итака“.

Гости: Драгољуб Фируловић Фирул из Неготина, који негује влашку музику, и Катарина Ковачевић, победница прошлогодишњег серијала „Ја имам таленат“, која би извела неколико традиционалних песама. Бојан Чукић – пијаниста биће клавирска пратња.

„Duo Moderato“ чине: Мима Врбанић – виолончело, чланица ансамбла Опере Народног позоришта, и аутор Милан Игњатовић – гитариста и композитор.

Место: Свечана сала Скупштине града Београда.

Слободан улаз

Информације: ТИЦ Туристичке организације Београда, Кнез Михаилова 5, 011/2635-622

Контакт: Милан Игњатовић 063/8382-189, duomoderato@gmail.com.

29. или 30. септембра у 19 часова – **Концерт „ТАМО ДАЛЕКО“**

Обележавање стоте годишњице смрти композитора Стевана Мокрањца, премијере Мокрањчеве Друге руковети „Из моје домовине“ на тему песме „Осу се небо звездама“ и стоте годишњице од почетка Првог светског рата и 100 година од компоновања „Марша на Дрину“.

Јасмина Јанковић – клавири – редовни проф. на Академији лепих уметности у Београду и гости.

У програму су дела Станислава Биничког, Даворина Јенка, Стевана Мокрањца, Маре Мађејовске и Предрага Милошевића.

О школовању српских ђака у Француској за време Првог светског рата говориће др Јелена Ђеранић и Мишко Ђорђевић, научни сарадници Института за упоредно право.

Слободан улаз.

ОБИЛАЗАК ЗДАЊА СТАРОГ ДВОРА СА ВОДИЧЕМ

Стручно вођење – Саша Михајлов, Завод за заштиту споменика културе града Београда.

20., 21., 27. и 28. септембра, од 10 до 14 часова, групе на пола сата.

Обавезно пријављивање: ТИЦ Туристичке организације Београда, Кнез Михаилова 5, 011/2635-622.

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

Обилазак Свечаног хола и Свечане сале објекта банке, Краља Петра 12, уз стручно вођење.

Поклон посетиоцима – новчаница са сопственим ликом.

Термин: субота и недеља, 27. и 28. септембра.

Термини за групне посете (до 50 посетилаца):

10.30, 12.30 и 14.30 часова.

Обавезно је пријављивање са бројем личног документа.

Контакт за пријаву: 011/3027-204 или на мејл: izlozba@nbs.rs радним данима од 10 до 16 часова.

Изложба „Српски новац од XIII до XXI века“

Термин: субота и недеља, 27. и 28. септембра.

Термини за индивидуалне посете радним данима од 10 до 16 часова, обавезан је лични документ.

Модерно здање Народне банке Србије на Славији, Немањина 17

Радним данима изложбени простор у објекту банке у ул. Краља Петра отворен је од 10 до 16 часова, а у објекту у Немањиној 17 од 10 до 18 часова. Улаз је слободан уз лична документа.

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

КАПЕТАН МИШИНО ЗДАЊЕ

Студентски трг 1,

.Контакт: 011/2624-050;2623-075

Доситеј Обрадовић је 1808. године основао Велику школу. У Крагујевцу је 1838. године основан Лицеј који је 1841. пресељен у Београд. Законом о устројству Велике школе 24. септембра 1863. године, Лицеј је трансформисан у Велику школу. Установа је смештена у здање које је капетан Миша Анастасијевић поконио „своме отечеству“. Почетком 1905, краљ Петар Први је потписао Указ о проглашењу Закона о Универзитету.

Настанак и развој Универзитета у Београду, средишта научног, образовног и културног живота, на сајту.....

Термин: обилазак са водичем

Термини: недеља, 21. септембра, и недеља, 28. септембра.

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

Чика Љубина 18-20, стара зграда – приземље, улаз из дворишта.

ОТВРАЊЕ ВРАТА АРХЕОЛОШКЕ ЗБИРКЕ ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА ЗА ПОСЕТЕ

24, 25 и 26. септембра, од 12 до 16 часова, у групама по 20 посетилаца, на по 30 минута.

Контакт: др Марко Јанковић 063/ 1731-367.

„БЕОГРАДСКА МУМИЈА“ – Мумију звану Несмин – Београдска мумија, купио је Павле Риђички „не за себе, него за свој народ“ и поконио Народном музеју. Набавку специјалне витрине за чување и излагање мумије финансирао је Град Београд – Секретаријат за привреду за потребе развоја туризма и обогаћивање туристичке понуде. Посетиоци имају прилику да ближе упознају египатску културу и писмо – хијероглифе.

ЗАДУЖБИНА ИЛИЈЕ М. КОЛАРЦА

Студентски трг 5

Програм везан за централну тему манифестације „Језик и писменост“ задужбина организује у сарадњи са Институту за српски језик.

Место: хол Задужбине Илије М. Коларца

Тема: „Речник српске академије наука и уметности од речи до писмености“

Програми:

субота, 20. септембра, од 18 до 20 часова.

Поздравна реч – др Стана Ристић.

18.15 часова – Кроз грађу речника САНУ – Путевима речи до стазе писмености, др Ненад Ивановић.

18.30 часова – „Боје у речима, речи у бојама“, мср. Данијела Станић.

недеља, 21. септембра, од 15 до 17 часова

15 часова – „Како изаћи из врзиног кола: изрази у речнику САНУ“,

мср Слободан Новокмет, мср Светлана Слијепчевић и мср Маријана Богданови.

понедељак, 22. септембра, од 18 до 20 часова

18 часова – „Могу ли старе речи бити модерне?“,

мср Ивана Маринковић Мандић, мср Јована Јовановић и мср Ана Ранђеловић.

Презентација са основним подацима о Речнику САНУ од 20. до 22. септембра.

Аутори: др Марија Ђинђић, др Наташа Вуловић и мср Данијела Радоњић.

Изложба лексикографске грађе Речника САНУ и докумената који прате његов историјат до 23. септембра.

Аутор: др Ненад Ивановић.

Тестамент Илије М. Коларца из 1877. изложен у холу.

Концертни програм: „Осу се небо звездама“.

27. и 28. септембра, поводом обележавања 100 година од смрти Стевана Мокрањца.

Контакт: 011/2637-609, 011/3282-467

ИСТОРИЈСКЕ КУЋЕ – КУЛТУРНА ДОБРА БЕОГРАДА

ДОМ ЈЕВРЕМА ГРУЈИЋА – Историја породице – историја Београда и Србије

Хуманитарни рад породице пре, за време и после Првог светског рата.

Обилазак са водичем и домаћином.

Термин: од 18 до 22. септембра, од 12 часова.

Контакт/обавезно пријављивање на тел. у Дому Јеврема Грујића 011/3237-707, Светогорска 17.

Информације и пријава: ТИЦ Туристичке организације Београда, Кнез Михаилова 5, 011/2635-622.

КУЋА „ВЕЉКОВИЋА“ - Породична историја и документа

Место: Бирчанинова 21

Обилазак куће са Катарином Вељковић, уз причу о историји породице и Београда.

Термин: од 22. до 28. септембра, у групама, од 17 до 18 часова.

Обавезно пријављивање: 011/24-333-01 и 063/120-8931, у термину од 9 до 11 часова или ТИЦ Туристичке организације Београда, Кнез Михаилова 5, 011/2635-622.

Музички програм у Кући Вељковића

25. септембра у 20 часова

наступаће „СРПСКИ ГЛАСОВИ“, млада женска певачка група која негује традиционално балканско и српско певање у школи певања у Вуковој задужбини и вокалне групе које негују нематеријално културно наслеђе локалних заједница крајишких Срба, регистроване у националном Регистру „Нематеријално културно наслеђе“.

Информације: 011/24-333-01 и 063/120-8931, од 9 до 11 часова

или ТИЦ Туристичке организације Београда, Кнез Михаилова 5, 011/2635-622.

ЛЕГАТ МИЛОРАДА ПАВИЋА

Програм посвећен делу писца Милорада Павића. Ове године обележава се и 30 година од објављивања првог издања „Хазарског речника“ – романа у 100.000 речи Милорада Павића, преведеног на 36 језика у 103 засебна класична, дигитална и аудио-издања и др. Рукопис „Хазарског речника“ налази се у његовом Легату у Београду, а факсимил рукописа у Музеју књижевности у Бакуу (Азербејџан).

Отварање Легата Милорада Павића за посете, Улица браће Барух 2 на Дорћолу.

Термини: 24. и 26. септембар, од 18 до 20 часова, групе од 15 посетилаца.

Обавезно пријављивање: ТИЦ Туристичке организације Београда, Кнез Михаилова 5, 011/2635-622.

МУЗЕЈ СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ

Стална поставка музеја у којој се налазе предмети изузетне вредности за српску културу и духовност, попут огртача кнеза Лазара, Јефимијине похвале краљу Милутину, кивота Стефана Дечанског и др. Изложба портрета поглавара Српске православне цркве.

Термин: 18–19. септембра, од 9 до 16 часова, улаз слободан.

Адреса: Краља Петра бр. 5; Контакт: 011/3025-136, www.spc.rs.

АРХИВ СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ

Изложба: „Београдска митрополија и српски духовни простор“.

Термин: отварање 25. септембра

Место: у галерији код Вазнесењске цркве

АРХИВ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Васе Пелагића 33

Изложба: „МЛАДА БОСНА – САРАЈЕВСКИ АТЕНТАТ“ Архива Републике Српске

Од 17. до 30. септембра, од 9 до 16 часова.

Осим 18. Септембра, када се одржава промоција издања Зборника докумената „ЈУГОСЛАВИЈА – ИНДОНЕЗИЈА, 1945 -1967, истраживања и документи“.

Контакт: 011/3691-007; 3691-661.

ИСТОРИЈСКИ АРХИВ БЕОГРАДА

Палмира Тољатија 1, Нови Београд

22. септембра, од 9 до 16 часова – посета, уз стручно вођење, спомен-собе у којој је смештен део легата Константина Коче Поповића (1908–1992) сорбонског ђака, публицисте, књижевника, једног од оснивача београдске надреалистичке групе, учесника Шпанског рата, НОР-а, партизанског генерала и Лепосаве Лепе Перовић. У Легату се налазе лична документа, богата преписка, записи, ордење, цртежи, фоно и фототека.

Контакт: 011/2606-336; arhivbeograda@sezampro.rs.

ЈП „БЕОГРАДСКА ТВРЂАВА“

ТЕРАЗИЈЕ 3/V

Програм: Током трајања манифестације „Дани европске баштине“ на Београдској тврђави биће отворени објекти: Кула Небојша, Римски бунар, Сахат кула и Велики барутни магацин.

24. септембра улаз ће бити бесплатан за све посетиоце.

Кула Небојша, радно време уторак–недеља, од 11 до 19 часова.

Кула Небојша је изложбени простор у којем је, на оригиналан начин, уз коришћење модерних аудио-визуелних елемената, изложба постављена тематски и по нивоима.

Велики барутни магацин, радно време понедељак–недеља, од 11 до 19 часова.

У Великом барутном магацину поред римских камених споменика – лапидаријума, посетиоци могу видети и изложбу „Але и Бауци“, аутора Растка Ћирића.

Римски бунар, радно време понедељак–недеља, од 11 до 19 часова.

Сахат кула, радно време понедељак–недеља, од 11 до 19 часова.

ЈП „Београдска тврђава“ у сарадњи са АПС артом, на Музичком павиљону, реализоваће радионица за децу **„Позориште реалност“**:

У суботу, 13. септембра, од 11 до 13 часова, радионица намењена деци од четири до седам година;

У суботу, 20. септембра, од 11 до 13 часова, радионица намењена деци од осам до 12 година;

У суботу, 27. септембра, од 11 до 13 часова, радионица намењена деци од 13 до 16 година.

ЈП „Београдска тврђава“ у сарадњи са Астрономским друштвом „Руђер Бошковић“ реализоваће програм за децу **„Мобилни планетаријум“**, у суботу, 27. септембра, од 11 до 13 часова у Кули Небојша; у случају кише, у Планетаријуму „Амам“ у Доњем граду Београдске тврђаве.

Радионица старих заната

Радионица и галерија старих заната биће отворене 20, 21, 27. и 28. септембра, од 11 до 19 часова. У радионици старих заната изложени су старозанатски предмети и алати.

У Галерији старих заната поред алата, посетиоци ће моћи да виде и изложбу средњовековних костима, који су коришћени током снимања филма „Iron Clad 2“.

У Радионици старих заната

ПРЕЗЕНТАЦИЈА КАЛИГРАФСКОГ ПИСАЊА, 20. септембра, од 11 до 13 часова.

Презентацију ће водити Јелена Дамњановић, мастер графике.

РАДИОНИЦА ПЛЕТЕЊА ОПАНАКА, 27. Септембра, од 11 до 13 часова.

Радионицу ће водити опанчар Дејан Милосављевић.

Галерија Београдске тврђаве у Стамбол капији

Изложба цртежа Небојше Ракоњца од 9. до 30. септембра, сваког дана од 11 до 19 часова.

Изложбе у јавном простору

Изложба „Загледан у небо“ на Савском шеталишту.

Изложба „Меморијали Првог светског рата на територији Београда“, Завоад за заштиту споменика културе града Београда у Алеји народних хероја, Савско шеталиште – парк Калемегдан.

Изложба: „Нове слике Београда“ у сарадњи са ТОБ-ом и Академијом уметности, Савско шеталиште.

Контакт: 011/2620-685; 2633-747.

ИСТОРИЈСКИ МУЗЕЈ СРБИЈЕ

Влајковићева 3

Програм: радионице за калиграфско писање и вајање на тему „Вук Караџић, Карађорђе и Милош – писменост у Србији почетком 19. Века“ у простору музеја у Конаку кнеза Милоша у Топчидеру.

Контакт: 3287 242.

МУЗЕЈ ИСТОРИЈЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Место: Музеј „25. Мај“, Ботићева.

Музеј историје Југославије ће представити културно добро великог значаја – библиотеку са књигама које је Јосип Броз Тито добио од угледних савременика са њиховим личним посветама. „Библиотека целина Јосипа Броза Тита“, некада као лична библиотека, а данас као библиотека затвореног типа, непозната је јавности. Настајала је у периоду од 1940. до 1980. године од књига које је Тито лично поседовао, оних које је добијао на поклон и публикација које су набављане за његове потребе као председника. Поклањане су књиге из разних области, од уметности, књижевности, књига војне тематике до специјалних издања малих тиража израђених специјално за Тита. На изложби ће бити представљено посебно поклон издање *Писма Харалампљу*, првог штампаног рада Доситеја Обрадовића, са посветом колектива Издавачког предузећа „Просвета“. Ово јубиларно издање из 1961. године је посвећено седамдесетогодишњици рођења Јосипа Броза Тита, а овом приликом се први пут излаже.

Термин: 20–27. септембра, сваког дана, осим понедељка, од 10 до 16 часова.

Презентација експоната кроз дигитализацију и атрактивну интерпретацију широј јавности.

Контакт: 011/2660-015.

ДЕЧЈИ КУЛТУРНИ ЦЕНТАР

Таковска 8, Мала сала.

Програм „Откривање језичког блага“

Петак, 26. Септембра, у 12 часова, Драмски студио.

Трагови писане прошлости – предавање, гост: Марко Алексић, мр археологије.

Откриће писма је једно од највећих цивилизацијских достигнућа којим је човек из праисторије закорачио у историјско доба. Као начин записивања језика, писмо је од свог настанка имало безбројне врсте и варијанте, а и начин његовог бележења и чувања се такође током векова мењао. Од клинастог писма и египатских хијероглифа, па све до Гутенбергове штампарије. Научницима су писани трагови одувек представљали главни извор сазнања о прошлости, али и изазов да је открију и протумаче.

Предавање „О старини српског језика по Павлу Соларићу“, гост: Радован Дамјановић, историчар.

У четвртак, 25. Септембра, у 12 часова – драмски студио.

Предавање „О старини српског језика по Павлу Соларићу“ – кратак осврт на време од пре двеста година, период који се поклапа са рађањем модерне српске државе, када је савременик Доситеја Обрадовића, Павле Соларић написао неколика своја дела. Књига необичне садржајне композиције „Римљани Словенствујући“ настала је као последица познанства и дружења Соларића са енглеским лордом Фредериком Нортон, грофом од Гилфорда, бившим гувернером Цејлона, а тада министром просвете Јонских острва. Лорд Гилфорд, велики заљубљеник у историју и лингвистику, добија од Соларића Римљане у којима се преклапају утицаји старог и новог схватања хуманистичких дисциплина. Ово је дело интересантан спој традиције и модернитета. Соларић је писао на славеносрпском, али је живећи и радећи у Венецији био одличан познавалац италијанског, а као одличан ђак Карловачке гимназије и аустријски поданик, говорио немачки и латински језик. Отуда се у Римљанима налази и његов кратак речник по коме је и цела књига добила наслов.

Предавање „Трагови писане прошлости“

У петак, 26. септембра, у 12 часова – драмски студио.

Гост :Марко Алексић, магистар археологије.

Предавање и креативна радионица „Ухвати ритам српског језика“, гост: Сандра Ристивојевић, проф. српског језика и књижевности, водитељ кретивне радионице: Елена Ковачевић, балетски педагог.

У суботу, 27. септембра, у 12 часова – балетски студио.

Циљ креативне радионице „Ухвати ритам српског језика“ је подстицање дечје читалачке и истраживачке радозналости преко уочавања естетских вредности језика народне усмене поезије и изражавање откривеног кроз покрет. Ритмичност и музикалност стиха народне песме доприносе изражајности народног песничког израза и указују на „*изнијансираност његове емоционалности и богатство његове сликовитости.*“ Слушајући стихове, учесници би требало да преко покрета искажу свој осећај за ритам и интонацију српског народног стиха. „*Та свемирска мера којом су мерене, измерене и дате све ствари у нашој народној поезији, било да је реч о човеку или мраву, дају народном песничком говору једну опчињавајућу драж којој ниједно покољење не може одолети*“ (Васко Попа).

ГРАДСКА ОПШТИНА СУРЧИН

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ТУРИЗАМ „СУРЧИН“

Излет минибусом са 18 места – „Упознавање са вредностима језика и писмености у Сурчину“.

Полазак са туристичког стајалишта испред Скупштине града Београда у 12 часова.

Субота 27. септембра.

Обилазак градске библиотеке у Сурчину од 12.30 до 13.15 часова, Библиотека „Свети Сава“ – Библиотека града Београда, Огранак Сурчин – изложена најстарија издања књига. Групу ће дочекати у просторијама библиотеке деца из ПУ Сурчин која су припремила изложбу цртежа и рецитал на тему библиотеке и књига.

Упознавање језика и културе Словака од 13 до 14 часова.

Бољевци, село у општини Сурчин, осим што је познато по Наутичком селу „Бисер“, реци Сави, истиче се и по мултикултуралности. Скоро половину становништва у Бољевцима чине Словаци – па ето разлога да завиримо у њихову ризницу језика и писмености кроз скромна али вредна књижевна дела, поезију и традицију коју негују Словаци насељени у овом делу Срема. Матица Словака из Бољеваца ће приказати највреднија књижевна дела која поседује, као и рецитал и песме на словачком језику.

Повратак у Београд у 15 часова.

*27. септембра у Наутичком селу се одржава традиционална манифестација „Бисерна грива Доњег Срема“

Информације и резервације: 069/ 690-690, 011/8440-206, www.turizamsurcin.com,
turizam.surcin@gmail.com

Предшколска установа „Сурчин“

Програм:

„ Прибор за писање кроз историју“ у вртићу „Бамби“, ул. 11. октобра 36, 11279 Бечмен

25. септембра у 9.30 часова у предшколској групи.

Контакт: Предшколска установа „Сурчин“, ул. Братства и јединства бр. 2, 11271 Сурчин.

тел. 011/6555-773, мејл: uprava@pusurcin.rs, мејл: predskolska.surcin@open.telekom.rs.

МУЗЕЈ АФРИЧКЕ УМЕТНОСТИ

Андре Николића 14

20. септембра од 15 часова – филмска пројекција: Из архива Музеја афричке уметности.

У 17 часова: Практикум – студентско вођење кроз сталну поставку „Између два Запада – Утицај афричке уметности на уметност Западне Европе“.

21. септембра, од 11 до 13 часова.

„Котоко коњаници, чувари душе“ из збирке Пјерлуиђи Перонија, стручно вођење кроз изложбу.

„Ко је то Котоко“, вођење кроз поставку уз дечије радионице.

17 часова – Практикум – студентско вођење кроз сталну поставку „Поглед на Западну Африку кроз митове, религије и ритуале“.

22. септембра од 18 часова – Практикум – студентско вођење кроз сталну поставку „Ритам живота и музика Западне Африке“.

23. септембра од 18 часова – Практикум – студентско вођење кроз сталну поставку „Зооморфни мотиви у уметностима Западне Африке: митологија и ритуална пракса“.

24. септембра од 18 часова – Практикум – студентско вођење кроз сталну поставку „Разоткривање положаја жене у уметностима Западне Африке“.

25. септембра од 18 часова – Практикум – студентско вођење кроз сталну поставку: „Кораци ка одрастању – обреди иницијације код народа Западне Африке“.

26. септембра од 13 часова – Предавање „Написано на тканинама: на примерима боголанфини и фон“.

од 18 часова – Практикум – студентско вођење кроз сталну поставку „Традиционална музика Западне Африке“

27. септембра од 17 часова – Практикум – студентско вођење кроз сталну поставку: „Приче из Западне Африке“.

28. септембра од 17 часова – Практикум – студентско вођење кроз сталну поставку: Креирање традиционалног афричког идентитета, „Егзотизам и примитивизам“ у контексту актуелне музејске поставке.

29. септембра од 15 часова – Филмска пројекција: „Brenda Bilili“, DR Kongo (2010).

30. септембра од 17 часова – Представљање публикације музеја: „Монографија: Египат у сећању Србије“.

Контакт: 011/2651-654; 2651-269, africanmuseum@gmail.com.

МУЗЕЈ РОМСКЕ КУЛТУРЕ У БЕОГРАДУ

Рузвелтова 41-43

Изложба: „Материјално и духовно наслеђе Рома у Београду“

22–26. септембра, од 10 до 17 часова.

Контакт и најаве посете: 063/280-075; 011/2752-283.

БРИТАНСКИ САВЕТ – British Council

Место: Теразије 8/2.

Термин: 29. Септембра, од 9 до 18 часова.

Програм: ОТВОРЕНА ВРАТА за посете – Презентација начина на који се најбоље може учити енглески језик – на традиционални начин и коришћењем нових технологија.

*Напомена: за све посетиоце попуст од 10% за курс енглеског на интернету, Learn English Path Ways, уколико донесу флајер, програм манифестације.

Контакт: 011/3023-822, 3023-898, kristijan.rajkovic@britishcouncil.rs.

ЈКП „ПОГРЕБНЕ УСЛУГЕ“

Разгледање Новог гробља са водичем.

Недеља, 28. септембра, од 11 до 13 часова. Окупљање на платоу код улаза у Ново гробље у Рузвелтовој.

Водич: др Виолета Обреновић.

ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА СРБИЈЕ

Чика Љубина 8

Изложба: „Научно-едукативни камп у Идвору 2011–2014, посвећен осамдесетогодишњици смрти Михајла Пупина“. Отварање изложбе 23. септембра у 12 часова.

Од 23. септембра до 5. октобра, од 10 до 20 часова, викендом до 17 часова.

ПРОГРАМИ АСОЦИЈАЦИЈА И УДРУЖЕЊА СТАРИХ И УМЕТНИЧКИХ ЗАНАТА И ДОМАЋЕ РАДИНОСТИ

НАЦИОНАЛНА АСОЦИЈАЦИЈА ЗА СТАРЕ И УМЕТНИЧКЕ ЗАНАТЕ И ДОМАЋУ РАДИНОСТ „НАШЕ РУКЕ“

Булевар ЈНА 75, село Раковица.

Контакт: 063/8785-988.

Продајна изложба производа традиционалних заната на штандовима од 22. до 30. септембра, на простору Београдске тврђаве.

Бесплатне интерактивне радионице, уз продајну изложбу производа традиционалних заната на штандовима од 22. до 30. септембра, између 10 и 14 часова свакодневно, испред информативног центра Туристичке организације Београда, у Кнез Михаиловој бр.5.

Бесплатне интерактивне радионице традиционалних заната у селу Брајковац надомак Лазаревца, 25. и 26. септембра, од 10 до 14 часова.

Бесплатне интерактивне радионице традиционалних заната у селу Раковица, у просторијама Националне асоцијације „Наше руке“, 15 километара од центра Београда, 23. и 24. Септембра, од 10 до 14 часова.

Обилазак мини-музеја занатства у коме се налазе машине, алати и производи ковачке, дуборезачко-тесарске, опаничарске, берберске, сарачке, обућарске, ткачке и четкарске радионице, и поставка народних ношњи из разних крајева Србије, оригиналних пиротских ћилима и мноштво аутентичних производа и делова намештаја.

Контакт: 011/4123-833.

УДРУЖЕЊЕ ЗА УНАПРЕЂИВАЊЕ УМЕТНОСТИ И ЗАНАТА „ХОБИ АРТ“

Изложба аутентичних и уникатних предмета и ручне израде, отворена радионица калиграфије.

Место: Чика Љубина улица, испред Института „Сервантес“.

Термин: 19–28. Септембр, од 10 и 20 часова.

АСОЦИЈАЦИЈА СТАРИХ И УМЕТНИЧКИХ ЗАНАТА СРБИЈЕ „ASUZ“

Уз подршку општине Стари град, Народног музеја и Филозофског факултета у Београду.

Изложба радова старих и уметничких заната и мајстора калиграфије Светозара Пајића Дијака.

Место: Чика Љубина улица, од 19. септембра до 12. Октобра, од 9 до 21 час.

Контакт: Михајло Купусаревић; 064/2097-808; mihajlokup@gmail.com.

ОРГАНИЗАТОРИ ЗАДРЖАВАЈУ ПРАВО ИЗМЕНЕ ПРОГРАМА

ИНФОРМАЦИЈЕ:

Интернет: www.beograd.rs; www.tob.rs

За одређене програме потребно је извршити претходно пријављивање због ограниченог броја места, евиденције посетилаца или најаву организованих група посетилаца, искључиво на бројеве телефона и на местима и у терминима који су наведени.

ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА БЕОГРАДА

Информације и пријаве на телефон:

Туристичко-информативни центар Туристичке организације Београда
Кнез Михаилова бр. 5, 011/2635-622, 2635-343
радним данима од 9 до 21 час, недељом од 10 до 15 часова

ПОКРОВИТЕЉ МАНИФЕСТАЦИЈЕ

**ГРАД БЕОГРА – СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ПРИВРЕДУ, СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА КУЛТУРУ
ГРАДСКЕ УПРАВЕ ГРАДА БЕОГРАДА, ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА БЕОГРАДА**

Организациони одбор: председник Јован Илијић, секретар Секретаријата за привреду, заменик председника Тијана Маљковић, помоћница секретара, Секретаријат за привреду.

Чланови: Весна Алексић, Туристичка организација Београда, Данијела Милинковић, Секретаријат за културу, Борис Јовановић, Служба за информисање, Дарко Главаш, Служба за комуникације и координацију односа са грађанима, Драгица Моро, Секретаријат за образовање и дечју заштиту, Данијела Вићентијевић, Министарство трговине, туризма и телекомуникација, Смиљана Новичић, Туристичка организација Србије, Душан Злоколица, Народна библиотека Србије, мр Елиана Гавриловић, Народни музеј у Београду, Владимир Јеленковић, Музеј Николе Тесле, Драгана Латинчић, Музеј града Београда, Маја Николова, Педагошки музеј, Љубица Ћоровић, Библиотека града Београда, Оливера Ракић Стошић, Културни центар Београда, Оливера Вучковић, ЈП „Београдска тврђава“, Емилија Епштајн, Музеј афричке уметности, Весна Богуновић, Центар за ликовно образовање „Шуматовачка“, Нада Радосављевић Зец, Секретаријат за привреду, координатор манифестације у Београду.

МЕДИЈСКИ СПОНЗОР: СТУДИО Б

Координација у припреми програма и текста водича кроз програме: Нада Р. Зец
Промоција манифестације:

Служба за информисање, Туристичка организација Београда,
Туристичка организација Србије – Instagram [#LivestilSerbia#](https://www.instagram.com/LivestilSerbia#)
Фотографије из фонду музеја и других организатора програма
Лектура: Служба за информисање
Припрема за штампу и штампа: